

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

Факультет міжнародної економіки і менеджменту

Кафедра міжнародного менеджменту

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Міжнародні економічні відносини

Галузь знань

29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність

292 «Міжнародні економічні відносини»

Форма навчання: очна (денна)

очна (денна), заочна, дистанційна

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на тему «Ефективність співробітництва України з міжнародними фінансовими
організаціями (на прикладі Світового Банку)»

(назва теми)

здобувача Попової Аделіни Олексіївни

(ПІБ, підпис)

Науковий керівник: к.е.н., доцент Власенко Ю.В.

(науковий ступінь, учене звання, ПІБ)

(підпис)

**Робота допущена до захисту перед екзаменаційною комісією з атестації
здобувачів вищої освіти (ЕК)**

Завідувач кафедри: к.е.н., доцент Бурмака М.О.

(підпис)

Київ 2023

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

Факультет міжнародної економіки і менеджменту

Кафедра міжнародного менеджменту

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Міжнародні економічні відносини

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

29 «Міжнародні відносини»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

292 «Міжнародні економічні відносини»

ПОГОДЖЕНО

Керівник проектної групи (гарант)
освітньо-професійної програми

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

С.І.Ткаленко

(підпис) (ініціали, прізвище)

_____ 20__ р.

М.О.Бурмака

(підпис) (ініціали, прізвище)

_____ 20__ р.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

здобувачу вищої освіти Поповій Аделіні Олексіївні
(прізвище, ім'я, по батькові)

_____ **очної (денної) форми навчання**
очної (денної), заочної, дистанційної

на підготовку кваліфікаційної бакалаврської роботи

**на тему «Ефективність співробітництва України з міжнародними фінансовими організаціями
(на прикладі Світового Банку)»**

Тему затверджено наказом ректора Університету від "14" лютого 2023 р. № 284-ст

**Кваліфікаційна бакалаврська робота виконується на матеріалах українських та зарубіжних
статистичних та аналітичних ресурсах (підручники, навчальні посібники, монографії, наукові
статті, офіційні сайти міжнародних організацій).**

План кваліфікаційної бакалаврської роботи	
Розділ 1	Теоретико-методологічні засади дослідження ефективної діяльності МФО (назва розділу)
Розділ 2	Вплив міжнародних валютно-фінансових організацій на світове господарство (назва розділу)
Розділ 3	Проблеми та перспективи розвитку ефективного співробітництва України та Світового Банку (назва розділу)

Об'єкт дослідження:	Співробітництво України з міжнародними фінансовими організаціями (на прикладі Світового Банку)
Предмет дослідження:	Ефективність співробітництва України зі Світовим Банком
Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи:	Визначення ефективності співробітництва України з міжнародними фінансовими організаціями, на прикладі Світового Банку, та виявлення можливостей для покращення такої співпраці.

Конкретні завдання, які здобувач повинен виконати для досягнення поставленої мети:

У розділі 1	
1. Визначити місце міжнародних валютно-фінансових організацій в міжнародній фінансовій системі.	
2. Надати загальну характеристику міжнародних валютно-фінансових організацій.	
3. Розкрити механізми діяльності МФО.	
У розділі 2	
1. Дослідити основні напрями діяльності МФО.	
2. Виокремити особливості діяльності Світового Банку.	
3. Проаналізувати основні напрями співробітництва Світового Банку з країнами світу.	
У розділі 3	
1. Дослідити основні напрями співпраці України та Світового Банку.	
2. Визначити проблеми співпраці України зі Світовим Банком.	
3. Виокремити перспективи розвитку ефективного співробітництва України та Світового Банку.	

**Завдання підготував
науковий керівник**

(підпис)

(ініціали, прізвище)

« ____ » _____ 20__ р.

**Завдання одержав
здобувач**

(підпис)

(ініціали, прізвище)

« ____ » _____ 20__ р.

Реферат

Кваліфікаційна бакалаврська робота містить 67 сторінок, 9 таблиць, 15 рисунків, список використаних джерел з 49 найменувань, додатки.

«Ефективність співробітництва України з міжнародними фінансовими організаціями (на прикладі Світового Банку)»

Об'єктом дослідження є співробітництво України з міжнародними фінансовими організаціями (на прикладі Світового Банку)

Предметом дослідження є ефективність співробітництва України зі Світовим Банком.

Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи – визначення ефективності співробітництва України з міжнародними фінансовими організаціями, на прикладі Світового Банку, та виявлення можливостей для покращення такої співпраці

Відповідно до поставленої мети були визначені такі **завдання**:

- визначити місце міжнародних валютно-фінансових організацій в міжнародній фінансовій системі;
- надати загальну характеристику міжнародних валютно-фінансових організацій;
- розкрити механізми діяльності МФО;
- дослідити основні напрями діяльності МФО;
- виокремити особливості діяльності Світового Банку;
- проаналізувати основні напрями співробітництва Світового Банку з країнами світу;
- дослідити основні напрями співпраці України та Світового Банку;
- визначити проблеми співпраці України зі Світовим Банком;
- виокремити перспективи розвитку ефективного співробітництва України та Світового Банку.

Практичне значення отриманих результатів. Результати дослідження можуть мати практичне значення для українських органів влади та Світового Банку, допомагаючи їм зрозуміти поточний стан співробітництва і його недоліки. Рекомендації, що базуються на виявлених проблемах та перспективах, можуть сприяти поліпшенню ефективності співпраці України з Світовим Банком. Крім того, дане дослідження може стати важливим джерелом інформації для науковців, які цікавляться міжнародною фінансовою системою та розвитком країн.

Рік виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи: 2022-2023 роки

Рік захисту роботи: 2023 рік

Ключові слова: міжнародні фінансові організації, Світовий Банк, Міжнародний валютний фонд, Європейський банк реконструкції та розвитку, фінансування, кредитування.

В і д г у к

про кваліфікаційну бакалаврську роботу
здобувача факультету міжнародної економіки і менеджменту
освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини»

Попової Аделіни Олексіївни

(прізвище, ініціали здобувача вищої освіти)

на тему : Ефективність співробітництва України з міжнародними фінансовими організаціями (на прикладі Світового Банку)

(назва теми)

1. Обґрунтування актуальності обраної теми, витриманість логічного ланцюга тема-об'єкт-предмет-мета-завдання-висновки, відповідність побудови роботи її назві, взаємозв'язок назв розділів та підрозділів (0-10 балів): 10 балів

2. Рівень аналізу та повноти розгляду теоретичних концепцій, понятійного апарату досліджуваної предметної галузі; якість аналізу бібліографічних джерел; достатність глибини теоретичних досліджень за темою; цінність теоретичних висновків (0-10 балів): 10 балів

3. Якість та глибина проведених аналітичних досліджень, застосування аналітичних розрахунків, якісного та кількісного аналізу, відповідність методів і засобів досліджень меті й завданням дослідження, коректність інтерпретації результатів дослідження (0-15 балів): 15 балів

4. Оцінка результатів досліджень; обґрунтування напрямів, наявність альтернативних підходів до вирішення досліджуваної проблеми, можливість впровадження результатів дослідження, рівень обґрунтування запропонованих рішень (0-15 балів): 15 балів

5. Чіткість, обґрунтованість, практичне значення, можливість реалізації висновків (0-10 бал.): 10 балів

1. Оформлення роботи та дотримання графіку виконання БДР (0-10 балів): 10 балів

2. Позитивні сторони дипломної роботи: Позитивним в роботі є те, що здобувачка визначила ефективність співробітництва України з міжнародними фінансовими організаціями та виокремила перспективи розвитку ефективного співробітництва України та Світового Банку.

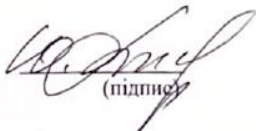
3. Недоліки роботи: Дипломна робота не має суттєвих недоліків.

Загальна оцінка кваліфікаційної бакалаврської роботи (0-70 балів): 70 балів

Допущення КБР до захисту перед ЕК допущена до захисту перед ЕК

Науковий керівник: доцент, к.е.н. Власенко Юлія Володимирівна

(посада, учене звання, науковий ступінь)

(підпис)

(прізвище, ініціали)

"01" травня 2023р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МФО.....	7
1.1. Міжнародні валютно-фінансові організації як складова міжнародної фінансової системи.....	7
1.2. Загальна характеристика міжнародних валютно-фінансових організацій....	11
1.3. Механізми діяльності МФО.....	17
РОЗДІЛ 2. ВПЛИВ МІЖНАРОДНИХ ВАЛЮТНО-ФІНАНСОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ НА СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО.....	23
2.1. Основні напрями діяльності МФО	23
2.2. Особливості діяльності Світового Банку.....	28
2.3. Основні напрями співробітництва Світового Банку з країнами світу.....	35
РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТУ ЕФЕКТИВНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ ТА СВІТОВОГО БАНКУ.....	43
3.1. Основні напрями співпраці України та Світового Банку	43
3.2. Проблеми співпраці України зі Світовим Банком.....	52
3.3. Перспективи розвитку ефективного співробітництва України та Світового Банку.....	55
ВИСНОВКИ.....	60
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	63
ДОДАТКИ.....	68

ВСТУП

На сьогодні, глобальна економіка характеризується вільною торгівлею та зростаючими потоками капіталу. Внаслідок взаємопов'язаності національних валютних курсів, процентних ставок і цін на фондовому ринку, глобальні фінансові ринки значно посилили свій вплив на економічне, політичне і соціальне життя в усьому світі. У сучасних умовах, на відміну від торговельних угод, які є результатом спеціальних домовленостей між державами, уряди втрачають контроль над фінансовими ринками в глобальному середовищі. Тому в процесі фінансової глобалізації все більшого впливу набувають міжнародні фінансові інституції, а не уряди.

Міжнародні фінансові організації, такі як Світовий Банк, Міжнародний Валютний Фонд та Європейський банк реконструкції та розвитку, відіграють важливу роль у забезпеченні фінансової стабільності та економічного розвитку країн у всьому світі. Їхні фінансові та технічні ресурси допомагають країнам з розвиненою економікою та країнам, що розвиваються, вирішувати низку економічних та соціальних проблем.

Співпраця з міжнародними фінансовими організаціями може бути особливо важливою для країн, які стикаються зі складними економічними викликами, такими як високе безробіття, низький рівень економічного зростання, нестабільність валютного курсу та дефіцит бюджету. Фінансова допомога та консультації з боку міжнародних фінансових організацій можуть допомогти країнам забезпечити стійкий розвиток та покращити життєвий рівень своїх громадян.

Світовий Банк є одним з найбільших міжнародних фінансових організацій, який надає фінансову та технічну допомогу країнам з метою підвищення рівня економічного розвитку та зменшення бідності. Україна здійснює співпрацю зі Світовим Банком з 1992 року та вже отримала значну кількість фінансової підтримки та технічної допомоги.

Актуальність теми полягає в тому, що ефективність співробітництва України зі Світовим Банком має велике значення для економічного розвитку та політичної стабільності країни. Результати співпраці зі Світовим Банком можуть виявитися критичними для успішної реалізації стратегії економічного розвитку України та її інтеграції до світової економіки. Також, важливо дослідити ефективність використання отриманої фінансової підтримки та технічної допомоги, що надається Світовим Банком Україні. Це дозволить оцінити не тільки результати співпраці, а й підвищити її ефективність у майбутньому.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Теоретичні питання виникнення та розвитку МФО, регулювання світової фінансової системи, особливості функціонування МФО в глобальній економіці, форми та рівні взаємодії МФО з національними економіками стали предметом численних досліджень зарубіжних науковців. Ці питання аналізували, зокрема, М. Равальон, Д. Ляйпцігер, М. Клеменс, К. Маршалл та інші. Діяльність МФО, незважаючи на її теоретичну та практичну важливість, рідко аналізувалася у вітчизняному науковому просторі. Питання співпраці МФО з іншими країнами світу, зокрема з Україною, її переваги та недоліки були предметом дослідження у працях наступних вітчизняних науковців: Білорус О., Данилишин Б., Д'яконова І., Козак Ю., Колосова В., Клименко К., Лютий І., Мозговий О., Савостьяненко М., Сіденко В., Патика Н., Резнікова Н., Рогач О., Філіпенко А., Терещенко Г. та ін.

Метою дослідження є визначення ефективності співробітництва України з міжнародними фінансовими організаціями, на прикладі Світового Банку, та виявлення можливостей для покращення такої співпраці.

Відповідно до мети нами були поставлені такі основні **завдання** роботи:

- визначити місце міжнародних валютно-фінансових організацій в міжнародній фінансовій системі;
- надати загальну характеристику міжнародних валютно-фінансових організацій;
- розкрити механізми діяльності МФО;
- дослідити основні напрями діяльності МФО;

- виокремити особливості діяльності Світового Банку;
- проаналізувати основні напрями співробітництва Світового Банку з країнами світу;
- дослідити основні напрями співпраці України та Світового Банку;
- визначити проблеми співпраці України зі Світовим Банком;
- виокремити перспективи розвитку ефективного співробітництва України та Світового Банку.

Об'єктом дослідження є співробітництво України з міжнародними фінансовими організаціями, зокрема зі Світовим Банком.

Дана робота включатиме аналіз досвіду інших країн у співпраці з міжнародними фінансовими організаціями, опис діяльності Світового Банку в Україні, а також оцінку ефективності цієї співпраці на прикладі конкретних проєктів. В результаті дослідження будуть сформульовані рекомендації щодо покращення ефективності співпраці з міжнародними фінансовими організаціями на прикладі Світового Банку.

Предметом дослідження є ефективність співробітництва України з міжнародними фінансовими організаціями на прикладі Світового Банку.

Для вирішення поставлених завдань були використані наступні **методи дослідження**:

- теоретичні – аналіз наукової літератури з проблематики дослідження, систематизація, класифікація, узагальнення, синтез, індуктивний та дедуктивний методи дослідження;
- емпіричні – аналіз окремих нормативно-правових документів, аналіз звітності окремих міжнародних кредитно-фінансових організацій;
- математико-статистичні для аналізу числових даних про діяльність відповідних організацій;
- графічні для представлення даних аналізу та ін.

Інформаційною основою дослідження є теоретичні та статистичні дослідження зарубіжних та вітчизняних вчених; аналітичні матеріали Міжнародного валютного фонду, групи Світового банку, Європейського банку

реконструкції та розвитку та інших міжнародних організацій; законодавчі та нормативно – правові акти України з питань співпраці з МФО; статистичні дані НБУ, Міністерства фінансів України та ін.

Структура дипломної роботи. Дипломна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел. В роботі розміщено 9 таблиць, 15 рисунків. Список використаних джерел включає 49 найменувань на п'яти сторінках.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МФО

1.1 Міжнародні валютно-фінансові організації як складова міжнародної фінансової системи

В умовах глобалізації перед усіма країнами постає проблема ефективної реалізації та координації економічної політики задля забезпечення економічного зростання, безпеки та стабільності. Зближення національних економік і фінансових ринків сформувало передумови для створення механізмів регулювання та координації фінансово-економічних дій країн на глобальному рівні. Важливу роль у цьому процесі відіграли міжнародні організації, зокрема міжнародні фінансові організації, які стрімко розвивалися протягом 20-го століття. Якщо на початку 20-го століття міжнародних організацій було близько 30, то наприкінці 1990-х років – понад 250.

На сьогодні міжнародні валютно-фінансові організації (або ж міжнародні фінансові організації - МФО) є одними з ключових гравців в світовій економіці, тому важливість їхньої ролі визнається багатьма країнами та економічними суб'єктами.

В умовах економічної глобалізації міжнародні фінансові інститути є важливим механізмом регулювання міжнародної валютно-фінансової системи і, власне, основним джерелом фінансової, технічної та аналітичної підтримки для країн, що здійснюють соціально-економічні перетворення [1, с. 100].

Міжнародна фінансова організація - це об'єднання держав, установ та окремих осіб, які спільно реалізують програму або мету на основі встановлених правил і процедур, та діяльність яких виходить за межі національних кордонів. МФО є важливою складовою сучасної інституційної структури валютно-фінансових відносин у світі. Сьогодні навряд чи знайдуться країни, які б не були членами певної міжнародної фінансової організації (МФО) [2, с. 36].

Міжнародні фінансові установи створюються на глобальному та регіональному рівнях для сприяння економічному розвитку країн – засновників, основною метою яких є надання кредитного фінансування та підтримка реалізації важливих економічних проєктів. До глобальних міжнародних фінансових установ світу належать Міжнародний валютний фонд (МВФ), Група Світового банку та Банк міжнародних розрахунків. Регіональні фінансові установи створювалися на континентальній основі. До них належать: Європейський банк реконструкції та розвитку, Азійський банк розвитку, Африканський банк розвитку, Міжамериканський банк розвитку, Лондонський та Паризький клуб кредиторів та ін [3].

Серед основних передумов виникнення МФО можна виокремити такі [2, с.39]:

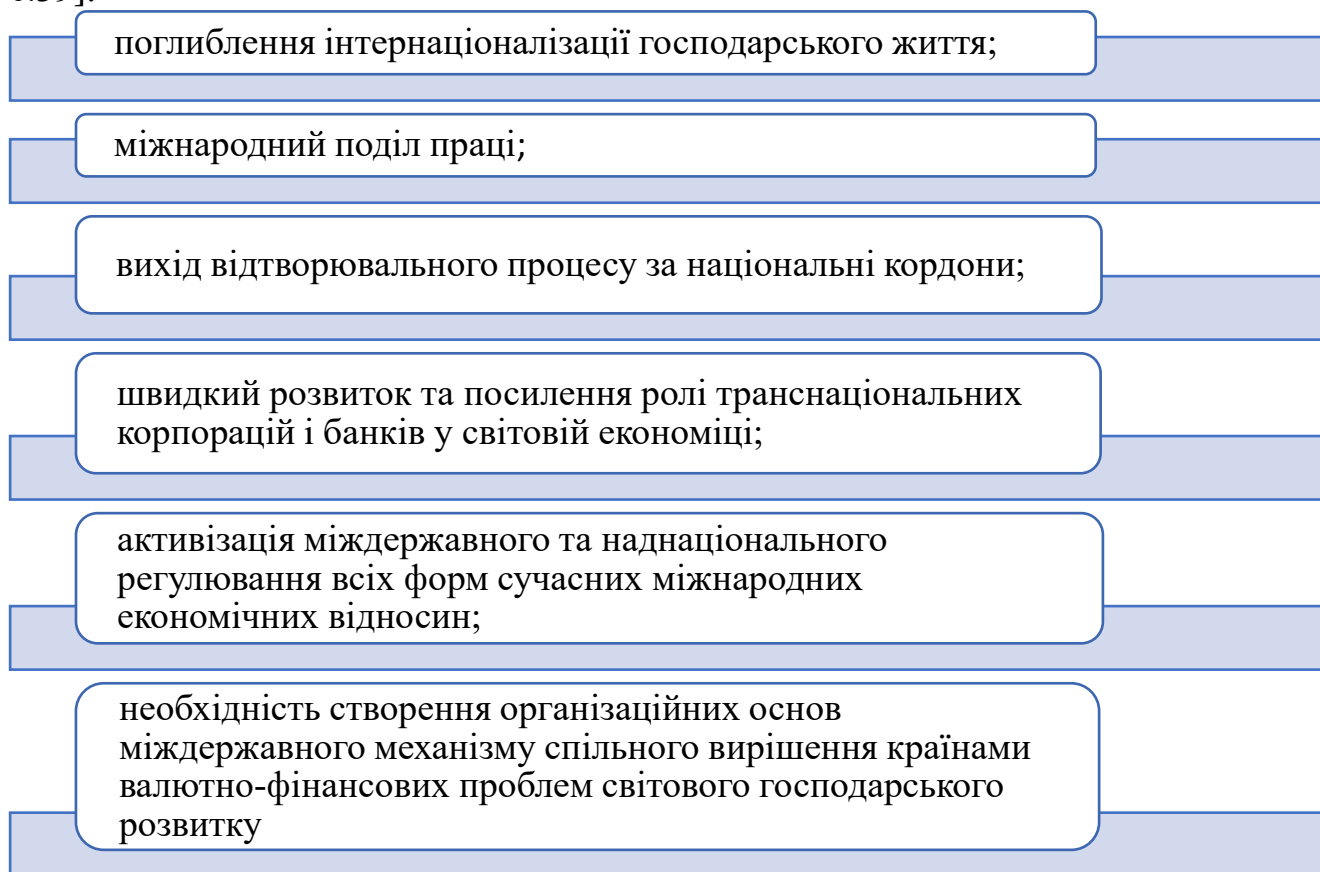

Рисунок 1.1. Передумов виникнення МФО

Джерело: розроблено автором на основі. [2, с.39].

Цей перелік можна узагальнити такими поняттями, як міжнародна економічна інтеграція та глобалізація.

Слід зазначити, що саме Велика депресія 1929-1933 років та Друга світова війна 1939-1945 років сприяли створенню основних міжнародних фінансових організацій (МФО) - Міжнародного валютного фонду (МВФ) та Світового банку. Велика депресія - одна з найглибших економічних криз 20-го століття і найбільша криза перевиробництва, яка почалася в США в жовтні 1929 року і призвела до спаду промислового виробництва. Також наслідками цієї кризи були : зростання безробіття, економічний колапс та крах банківської системи. Найбільше постраждали країни, які найбільше залежали від американського експорту, наприклад, такі як Латинська Америка [4].

Взагалі, зародження МФО можна вважати 1930 р. коли була створена перша міжнародна фінансова організація – Банк міжнародних розрахунків (БМР), також відомий як Банк центральних банків. Він був організований для врегулювання різних фінансових вимог між країнами-кредиторами, що виникли після Першої світової війни і були пов'язані з репараційними платежами [5, с.57].

Друга світова війна, яка розпочалася відразу після світової економічної кризи, призвела до фактичного краху системи золото-валютних стандартів, що в свою чергу, зумовило необхідність створення грошово-кредитної та фінансової системи адаптованої до нових умов світової економіки та міжнародних економічних відносин. Після війни деякі країни відчували потребу у фінансовій підтримці для відбудови національної економіки, тоді як інші змогли надати таку допомогу. Особливо це стосувалося Сполучених Штатів, які зі статусу боржника перейшла в статус кредитора. Саме в цей час виникла ідея створити міжнародний механізм передачі фінансових ресурсів, який би гарантував не лише раціональне використання кредитів позичальником, а й повернення їх кредитору [5, с.59].

На сьогодні система міжнародних фінансових установ пройшла вже кілька етапів еволюції, сформувавши розгалужену мережу, центром якої є Міжнародний валютний фонд та Світовий банк - два головні регулятори міжнародних економічних, валютно-кредитних та фінансових відносин. Еволюцію міжнародних

фінансових установ можна розділити на кілька важливих етапів, як показано на рисунку нижче.

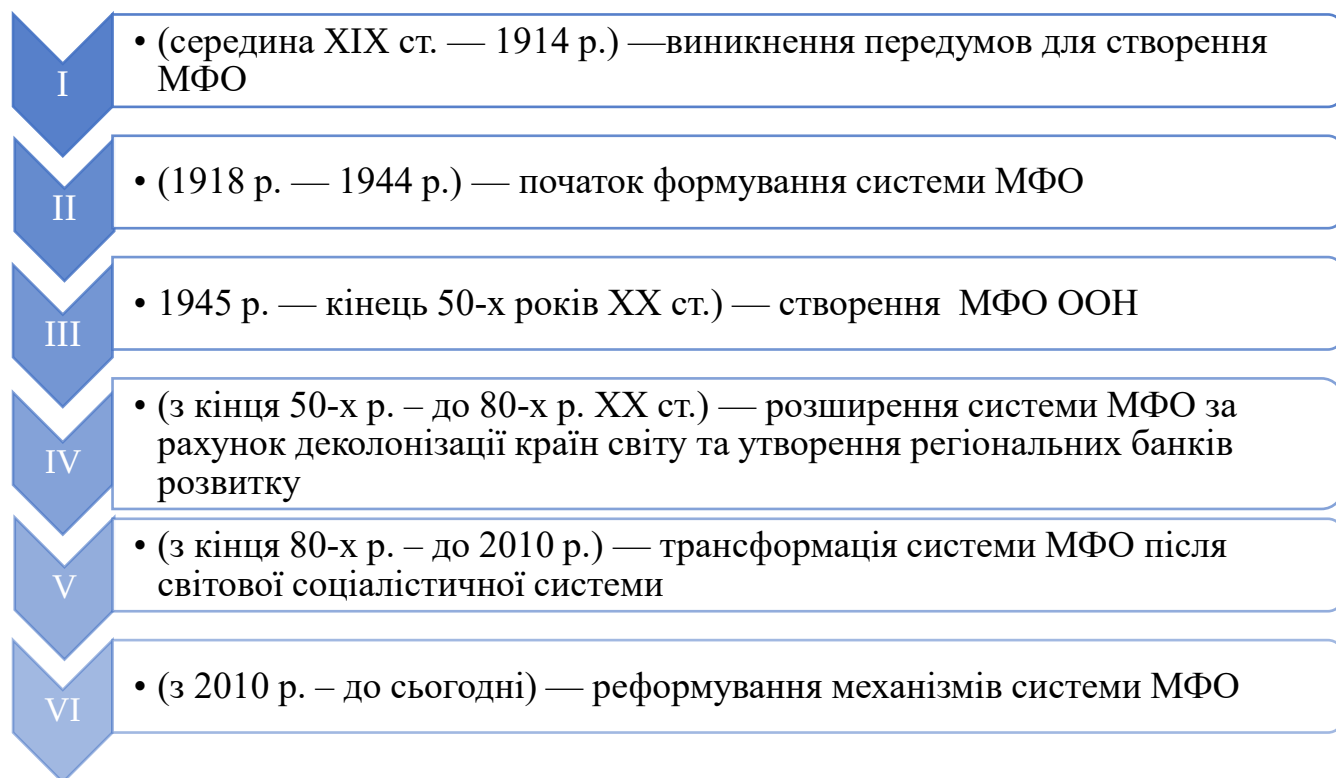

Рисунок 1.2. Основні етапи розвитку МФО

Джерело: розроблено автором на основі. [5].

Незважаючи на різноманітність міжнародних фінансових установ та широкий спектр секторів, в яких вони працюють, процеси, що формують глобальне фінансове середовище, є безперервними. З'являються нові міжнародні фінансові організації, а існуючі реформуються.

У межах своєї компетенції міжнародні фінансові організації виконують свої цілі та завдання, серед яких можна виділити основні [6, с.176]:

- стабілізація та розвиток міжнародної валютно-фінансової системи;
- міждержавне валютне та кредитно-фінансове регулювання;
- розробка та координація стратегії і тактики розвитку світової фінансової та валютної системи;
- акумуляція фінансових ресурсів та їх використання для забезпечення стабільності національного, регіонального та світового економічного розвитку;

- збір та обробка інформації, наукові дослідження з проблематики міжнародних фінансових відносин.

Функції міжнародних фінансових організацій визначаються на основі їх цілей та компетенції. Якщо узагальнити найважливіші функції МФО, то їх доцільно сформулювати так [6, с.177]:

- регулювання міжнародних валютно-фінансових відносин;
- нагляд за станом міжнародної валютної системи;
- сприяння макроекономічній стабілізації та структурній перебудові реального сектору економіки, поширенню досвіду трансформаційних перетворень в країнах із перехідною економікою;
- моніторинг розвитку економіки країн-членів і виконання ними зобов'язань перед МФО.

Таким чином, міжнародні фінансові організації розпочали свою діяльність на початку 20-го століття у зв'язку з глобальними подіями, які вплинули на економічну систему майже кожної країни світу. На сьогодні міжнародні фінансові установи відіграють важливу роль у світовій економіці та міжнародних економічних відносинах, а їх діяльність сприяє зміцненню макроекономічної стабільності, вирішенню різноманітних соціально-економічних проблем, інтеграції національних економік у світове господарство та активізації участі країн у міжнародних валютно-кредитних відносинах.

Ці організації є важливим елементом інституційної структури світової фінансової системи та акумулюють значні фінансові ресурси, що дозволяє їм здійснювати суттєвий вплив на економічний розвиток та функціонування міжнародного бізнесу в країнах і регіонах світу.

1.2 Загальна характеристика міжнародних валютно-фінансових організацій

Варто відзначити, що на сьогодні МФО включають в себе велику кількість різних установ. Всі ці організації умовно можна розділити на певні групи за

різними критеріями. Основними критеріями класифікації МФО є умови членства, коло компетенції й учасників, функції та характер повноважень. Нижче наведено короткий опис кожного виду окремо.

За колом компетенції всі міжнародні організації можна поділити на організації із загальною компетенцією та організації зі спеціальною компетенцією. Відповідно до цього критерію, МФО є організаціями зі спеціальною компетенцією. Деякі атрибути міжнародних фінансових організацій також присутні в організаціях із загальною компетенцією, а також організаціях з нефінансовою спрямованістю. Міжнародний валютний фонд має найбільшу різноманітність повноважень серед міжнародних фінансових організацій [7, с. 34].

Залежно від умов членства, МФО мають відкрите та закрите членство. Закриті організації приймають нових членів лише на запрошення засновника, тоді як відкриті організації приймають всі держави, які підтримують принципи та статут організації [8, с. 63].

За характером своїх повноважень розрізняють МФО координаційного типу, ці організації мають окремі повноваження, які поділяються з державою, і відрізняються пропорцією цих повноважень і методами регулювання (наприклад, більшість агентств ООН, які займаються монетарними та фінансові питання мають таку відмінність); МФО з окремими наддержавними функціями, установчі документи яких допускають прийняття рішень на національному рівні лише за згодою цих організацій у певних сферах; наддержавні МФО, які прямо обмежують повноваження своїх членів у певних сферах (МВФ, МБРР) та мають особливий підхід до встановлення правил і норм, що є обов'язковими для виконання їхніми членами (Європейський центральний банк)) [9, с. 57].

За колом учасників МФО поділяються на глобальні та регіональні (рис. 1.3). Це називається критерієм географічного розподілу організації. Міжнародний валютний фонд, Група Світового банку та Банк міжнародних розрахунків є міжнародними фінансовими організаціями, членами яких можуть бути будь-які країни, незалежно від їх розташування. До них можна додати Паризький і Лондонський клуби кредиторів. Незважаючи на те, що ці організації вважаються

неформальними, вони керують боргом країн і, отже, беруть безпосередню участь у міжнародних фінансах, не будучи спеціалізованими МФО.

Рисунок 1.3. Міжнародні фінансові організації

Джерело: розроблено автором на основі. [7].

Окрім глобальних міжнародних фінансових організацій, у світі існує значна кількість регіональних організацій, які передусім включають регіональні банки розвитку, а також організації, що спеціалізуються на грошово-кредитних, фінансових та економічних питаннях (Європейський центральний банк, Європейський інвестиційний банк та ін.).

Глобальні організації діють на всіх континентах планети. Регіональні організації, в свою чергу, діють у регіонах, до яких належить більшість їхніх членів, але часто включають економічно розвинені країни з інших регіонів [8, с. 64].

Зупинимось детальніше на характеристиці напрямків діяльності основних фінансових організацій.

Міжнародний валютний фонд (МВФ) - це міжнародна фінансова організація, заснована в 1944 році на конференції у Бреттон-Вудсі в США. Головною метою МВФ є забезпечення стабільності міжнародного валютного ринку та підтримка економічної стабільності в країнах-членах. МВФ надає фінансову допомогу країнам, що зазнали економічних труднощів, включаючи кредити та програми економічних реформ. Організація також проводить економічні дослідження та надає поради щодо економічної політики країн-членів. У МВФ є 190 країн-членів, кожна з яких має певну кількість голосів у рамках організації, залежно від свого економічного внеску.

Основна діяльність МВФ зосереджується на [10]:

- забезпеченні коштів для коригування валютних курсів;
- стабілізації платіжного балансу держав-членів;
- врегулювання зовнішнього боргу та фінансування тимчасового дефіциту платіжного балансу;
- розробка концепції подолання малорозвиненості у країнах «третього світу»;
- координації макроекономічної політики провідних країн світу;
- надання позики країнам-членам за умови певних змін в економічній політиці.

Наступною, не менш важливою організацією є Група Світового банку. Це найбільший міжнародний фінансовий інститут, який надає фінансову та технічну підтримку країнам з метою зменшення бідності, збільшення процвітання та покращення якості життя населення.

Група Світового банку складається з п'яти тісно пов'язаних між собою організацій: Міжнародного банку реконструкції та розвитку (МБРР), Міжнародної фінансової корпорації (МФК), Міжнародної асоціації з розвитку (МАР), Багатостороннього агентства з інвестиційних гарантій (БАІГ) та Міжнародного центру по врегулюванню інвестиційних суперечок (МЦВІС). Слід зазначити, що "Світовий банк" та "Група Світового банку" не є ідентичними за своїми характеристиками терміни і використовуються для позначення конкретних

міжнародних інституцій, що входять до їхнього складу. Отож, до складу Світового банку входять тільки два міжнародні фінансові інститути: Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР) і Міжнародна асоціація розвитку (МАР).

Основною метою Групи Світового банку є скорочення бідності та підвищення рівня життя в країнах-членах шляхом сприяння економічному зростанню та залучення ресурсів з розвинених країн до країн, що розвиваються. Основна відмінність між Світовим банком і МВФ полягає в тому, що МВФ фокусується на більш короткостроковій фінансовій стабільності країн, в той час як Світовий банк в основному займається середньо- і довгостроковими (з боку реалізації) проєктами структурної та галузевої трансформації національних економік. Усі установи Групи Світового банку є спеціалізованими агентствами ООН і мають власні статuti та самостійне членство [11, с.234].

Найбільшою організацією Групи є МБРР, який був створений у 1945 році разом з МВФ і розпочав свою діяльність у 1946 році. Лише країни-члени МВФ можуть бути учасниками цього банку. Основною метою його діяльності є надання довгострокових кредитів та гарантій для приватних інвестицій з метою сприяння економічному розвитку країн-членів МБРР. Спочатку ця діяльність була спрямована на країни, які зазнали втрат від Другої світової війни. Сьогодні МБРР в основному працює з країнами, що розвиваються, та країнами з перехідною економікою.

Діяльність МБРР визначається його призначенням як банку реконструкції та розвитку. Кредити надаються у двох формах: системні позики та інвестиційні кредити [12].

Міжнародна фінансова корпорація (МФК) була створена у 1956 р. з метою надання підтримки приватним підприємствам країн, що розвиваються. МФК також є головним ініціатором як місцевих, так і іноземних інвестицій. Її кредитно-інвестиційна діяльність базується на принципі брати на себе ринковий ризик разом з приватними інвесторами.

Міжнародна асоціація розвитку (МАР) була створена у 1960 р. з метою забезпечення на пільгових умовах фінансування країн з низьким рівнем доходу, які не мають кредитоспроможності для отримання позик у МБРР.

Міжнародний центр з врегулювання інвестиційних суперечок приєднався до Групи Світового банку в 1966 році для надання послуг посередництва та арбітражу для врегулювання суперечок між іноземними інвесторами та урядом країни-позичальника безпосередньо в процесі реалізації інвестицій.

Багатостороннє агентство з гарантій інвестицій (БАГІ) було створено в 1988 році для забезпечення страхування некомерційних інвестиційних ризиків і надання технічних послуг для сприяння інвестиціям. БАГІ також поширює інформацію про інвестиційні можливості [12, с.132].

Банк міжнародних розрахунків – перша міжнародна фінансова установа в історії. Він був заснований в 1930 році. Основним завданням банку є налагодження партнерських відносин і розрахунків між центральними банками провідних країн світу. Виконує депозитні та кредитні функції, проводить валютні та біржові операції.

Банки регіонального розвитку – це регіонально спеціалізовані банківські установи, які надають позики для фінансування інвестиційної діяльності приватних компаній та міжнародних проєктів. Вони здійснюють свою діяльність на обмеженій території, але також впливають на систему міжнародних фінансових відносин та процеси міжнародної економіки [15, с.59]. Трохи детальніше зупинюсь на ЄБРР.

Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) - це міжнародна фінансова організація, створена у 1991 році з метою підтримки розвитку ринкової економіки в країнах Європи та Центральної Азії. ЄБРР є одним з найбільших інвесторів в регіоні, займаючи провідну позицію в інвестуванні в промисловість, енергетику, транспорт, фінансовий сектор та інфраструктуру.

Основні цілі ЄБРР полягають у забезпеченні стійкого розвитку економік регіону, підтримці реформ та модернізації економіки, покращенні інфраструктури та розвитку підприємництва. Банк співпрацює з урядами, місцевими владами,

приватним сектором та іншими партнерами, щоб забезпечити ефективну реалізацію проєктів та програм.

ЄБРР також активно працює в галузі захисту довкілля та зменшення викидів парникових газів, підтримки соціально-економічної рівноправності, боротьбі з корупцією та стимулюванні інноваційного розвитку.

Таким чином, сфера діяльності міжнародних фінансових організацій надзвичайно широка і охоплює майже всі міжнародні валютні відносини. Систематична співпраця країн з провідними міжнародними фінансовими організаціями сприяє вирішенню ряду ключових фінансових, економічних та соціальних проблем розвитку держав. Їх діяльність спрямована на ефективне виправлення диспропорцій платіжних балансів, дефіцитів національних бюджетів, сприяє радикальним економічним та соціальним реформам в країнах, особливо з перехідною економікою.

1.3 Механізми діяльності МФО

В умовах сучасних міжнародних відносин залучення та ефективне використання ресурсів МФО є важливим джерелом ресурсного забезпечення для реалізації пріоритетних проєктів і завдань соціально-економічного розвитку, інструментом інституційних трансформацій та міжнародної інтеграції.

До поля діяльності міжнародних валютно-фінансових організацій відносяться наступні [14, с.27] :

- аналіз світової економічної ситуації, тенденцій і факторів розвитку;
- операції на світових валютних і фондових ринках з метою регулювання світової економіки , а також підтримки та стимулювання міжнародної торгівлі;
- інвестиційна діяльність (позики на міжнародному та внутрішньому напрямках національних проєктів);
- надавання кредитів на національні проєкти;
- фінансування проєктів міжнародної допомоги;
- фінансування наукових досліджень;

- благодійна діяльність.

Слід зазначити, що найчастіше країнами використовується фінансова та технічна допомога з боку МФО. Фінансова допомога надається у формі позик, у тому числі пільгових позик, субсидій, експортних кредитів, грантів, гарантій тощо, і в основному використовується для фінансування проєктів економічного розвитку в країнах-реципієнтах, зокрема вирішення проблем бідності. Метою технічної допомоги є підвищення рівня знань, виробничих навичок і кваліфікації персоналу, необхідних для соціально-економічного розвитку країни-реципієнта.

Останніми роками значного розвитку набула проєктна підтримка, яка спрямована на реалізацію програм розвитку окремих секторів економіки через виконання різноманітних проєктів.

Проєктна допомога, в свою чергу поділяється на [13, с. 47- 50]:

Рисунок 1.4. Класифікація проєктної підтримки

Джерело: розроблено автором на основі. [13, с.47-50].

Щоб зрозуміти, як працюють міжнародні фінансові інституції, варто проаналізувати принципи їхньої діяльності та механізми фінансування.

Спочатку проаналізуємо МВФ. Його діяльність можна розділити на три основні напрямки: кредитування, тобто надання фінансової допомоги країнам з від'ємним сальдо платіжного балансу, регулювання міжнародних валютних відносин та моніторинг світової економіки.

Система кредитування має різні форми, а саме [12, с.124] :

- пряме фінансування, яке безпосередньо пов'язане з квотою кожної країни і надається в межах її резервних та кредитних часток;
- система поетапного фінансування використовується за наявності значних і довгострокових проблем платіжного балансу і є наступним етапом прямого фінансування;
- механізм пільгового фінансування передбачає надання кредитів країнам, що розвиваються, на пільгових умовах. Кредити надаються на досить вигідних умовах - під 0,5% річних на термін до 10 років;
- система спеціального фінансування використовується в особливих ситуаціях і включає в себе компенсаційне фінансування і фінансування у разі непередбачуваних обставин. Дане фінансування надається для покриття дефіциту платіжного балансу, спричиненого зовнішніми факторами, які країна не може контролювати, наприклад, зниженням експортних надходжень, зростанням вартості імпорту зернових або стихійними лихами.

Другим основним напрямком діяльності МВФ є регулювання валютних відносин. Водночас МВФ встановив певні валютні обмеження. Таким чином, без його згоди члени МВФ не можуть обмежувати поточні міжнародні операції за платежами та переказами, використовувати дискримінаційні валютні засоби, застосовувати систему кількох видів валютних курсів.

Як провідна міжнародна фінансова установа, Міжнародний валютний фонд здійснює постійний моніторинг і нагляд за світовою економікою. Він формує велику кількість інформації про світову економіку в цілому, так і в розрізі окремих країн.

Другою за значенням у системі міжнародних фінансових установ є Група Світового банку. Розглянемо принципи діяльності та механізми фінансування кожної організації Групи окремо. Почнемо розглядати МБРР.

Джерелами ресурсів банку є [12]:

- статутний капітал;
- залучення коштів через випуск облігаційних позик;
- резервний фонд.

Формування статутного капіталу відбувається за рахунок внесків держав-членів. Внески капіталу здійснюються шляхом підписки на акції в межах заздалегідь визначеної квоти. Квота кожної країни визначається відповідно до її економічного потенціалу. Резервний фонд утворюється за рахунок банку. Кредитування здійснюється у двох формах — системні позики та інвестиційні кредити.

Системні позики надаються для макроекономічної стабілізації та програм інституційних реформ. Кошти не є цільовими і можуть використовуватися на розсуд уряду, в тому числі для фінансування дефіциту бюджету. Отримання кредиту залежить від виконання певних вимог. У разі недотримання цих вимог, надання кредитів може бути призупинено.

Інвестиційні кредити видаються під конкретні інвестиційні проекти. Основними напрямками кредитування є інфраструктурний сектор (енергетика, транспорт, зв'язок), а також сільське господарство, охорона здоров'я та освіта. З державною гарантією термін кредитування — до 20 років. МБРР також може виступати гарантом за аналогічними довгостроковими кредитами комерційних банків. Виділення кредитів залежить від наявності інформації про фінансовий стан країни-позичальника та об'єкти кредитування [14].

На відміну від МБРР, який залучає кошти на фінансових ринках, особливістю кредитування МАР є те, що кредити мають термін 35 або 40 років, причому погашення починається після закінчення 10-річного пільгового періоду. При цьому відсотки за кредит не нараховуються. Держави позичальники платять лише 0,75% комісії для покриття адміністративних витрат. Проекти, що

фінансуються за рахунок ресурсів МАР, підлягають політичному та економічному контролю, щоб отримати якомога більший економічний ефект від використання кредиту.

Наступною організацією є Міжнародна фінансова корпорація (МФК). Вона також є міжнародною міжурядовою організацією та спеціалізованою установою ООН. Заснована в 1956 році для стимулювання приватного підприємництва в країнах-членах МФК, що розвиваються. МФК надає позики приватним компаніям і купує їхні цінні папери (до 20 відсотків акціонерного капіталу), не конкуруючи з приватними інвесторами. МФК сприяє спільним інвестиціям місцевого та іноземного капіталу, інвестуючи лише в прибуткові приватні компанії. Термін кредитування від 5 до 15 років. Процентні ставки встановлюються на основі ставок грошового ринку [14].

Багатостороннє агентство з гарантування інвестицій страхує іноземні інвестиції в країнах, що розвиваються, на випадок політичних ризиків: від націоналізації, війни, заворушень, зриву контрактів тощо, що сприяє розвитку діяльності установ Групи Світового банку та приватних інвесторів.

Міжнародний центр з урегулювання інвестиційних конфліктів виконує функцію вирішення суперечок між урядами та їх інвесторами.

Щодо ЄБРР, то основний капітал ЄБРР складається з внесків держав-членів, які розподіляються між країнами відповідно до їх економічної потужності та інших факторів. Крім того, банк може випускати облігації на міжнародних ринках капіталу для залучення додаткових ресурсів.

ЄБРР надає фінансову підтримку своїм клієнтам у вигляді позик, інвестицій, гарантій та інших фінансових інструментів. Банк надає фінансову підтримку проєктам у різних галузях, таких як промисловість, енергетика, транспорт, інфраструктура та фінансовий сектор.

Одним із механізмів фінансування ЄБРР є співфінансування проєктів з партнерами, зокрема з приватним сектором та іншими міжнародними організаціями. Банк також працює з місцевими владами та іншими організаціями з

метою забезпечення фінансової підтримки малих та середніх підприємств, які відіграють важливу роль у розвитку економіки регіону.

Таким чином, можна зробити висновок, що МФО використовують різні типи механізмів у своїй діяльності. Їх можна поділити на фінансові та нефінансові. До перших належать, наприклад, кредити, а до других - консультативна та технічна допомога. Тип механізму залежить від конкретної МФО

Висновки до розділу 1

1. Міжнародні валютно-фінансові організації — це об'єднання держав або установ, на які покладено функцію регулювання міжнародних валютно-фінансових і кредитних відносин, проведення досліджень валютно-кредитних і фінансових проблем світового господарства, вироблення рекомендацій і пропозицій. Цей тип організації з'явився в 20 столітті. Основними цілями МФО є: сприяння сталому розвитку світової економіки, прискорення міжнародної економічної інтеграції, стабілізація валютних відносин і надання економічної допомоги різним країнам.

2. У своїй діяльності міжнародні фінансово-кредитні організації беруть участь у виконанні різноманітних функцій, які можна розділити на наступні категорії: регулятивні, контрольні, оперативні, координуючі та інформаційні. Усі МФО класифікуються як глобальні, які є частиною системи ООН (МВФ; група Світового банку), а також регіональні організації (різноманітні банки реконструкції та розвитку), кожна з цих організацій має свої принципи та функції.

3. Основною метою МФО є надання допомоги країнам-членам. Ця допомога може надаватися у формі фінансової та технічної підтримки. Кожна МФО працює на основі певних принципів і механізмів фінансування, які варіюються залежно від ряду факторів.

РОЗДІЛ 2

ВПЛИВ МІЖНАРОНИХ ВАЛЮТНО-ФІНАНСОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ НА СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО

2.1. Основні напрями діяльності МФО

Міжнародний валютний фонд (МВФ) - це організація, місія якої полягає у сприянні міжнародному валютно-фінансовому співробітництву, забезпеченні фінансової стабільності, заохоченні міжнародної торгівлі, сприянні високому рівню зайнятості, сталому економічному зростанню та зменшенню глобальної бідності. Головним завданням МВФ є забезпечення стабільності міжнародної валютної системи [10]. Основні напрямки діяльності відображені на рисунку 2.1.

Рисунок 2.1 – Основні напрями діяльності МВФ

Джерело: розроблено автором на основі. [16, с. 68].

МВФ веде роботу для досягнення стійкого економічного зростання і процвітання в усіх його 190 країнах-членах. Доцільно розглянути основні результати його діяльності за 2022 фінансовий рік (рис. 2.2).

Економічний нагляд

- 126 перевірок стану економіки країн

Кредитування

- 113 млрд доларів 23 країнам, включно з 9 млрд доларів 14 країнам із низьким доходом, за загальної суми 219 млрд доларів 92 країнам від початку пандемії

Розвиток потенціалу

- 242 млн доларів на практичні рекомендації технічного характеру, підготовку кадрів, орієнтовану на економічну політику, і колегіальне навчання

Рисунок 2.2 – Ключові результати діяльності МВФ за 2022 ф.р.

Джерело: розроблено автором на основі [17].

Досліджуючи фінансову діяльність МВФ, слід зазначити, що у серпні 2021 року Рада керуючих затвердила загальний розподіл СПЗ (спеціальні права запозичення) в еквіваленті 650 млрд доларів - найбільший розподіл СПЗ в історії МВФ. Створені нові СПЗ були розподілені між усіма 190 державами-членами пропорційно до їхніх часток квоти в МВФ, що, в свою чергу, істотно підвищило доступну країнам ліквідність. Також, немало важливим є те, що у 2022 фінансовому році для України було схвалено екстрене фінансування у розмірі 1,4 млрд доларів, а на прохання кількох країн-членів МВФ було створено спеціальний рахунок для забезпечення надійного механізму спрямування донорами додаткової фінансової допомоги Україні. Загалом, приблизно 60 відсотків технічної допомоги МВФ за цей фінансовий рік було надано вразливим країнам і країнам, що переживають конфлікти, країнам з низьким доходом і малим державам [17].

Деякі країни використовували або планують використовувати кошти своїх розподілів на підтримку витрат, пов'язаних з охороною здоров'я і вакцинами, на фінансування своїх загальних дефіцитів бюджету або на погашення дорогого боргу. Нижче наводяться деякі приклади того, як країни використовують отримані в результаті розподілу кошти (табл. 2.1)

Таблиця 2.1– Як розподіл СПЗ допоміг країнам-членам

Гвінея-Бісау	Молдова	Сенегал
Розподіл допоміг країні закрити нестачу зовнішнього фінансування і його кошти використовувалися на обслуговування зовнішнього непільгового боргу	В умовах великих потреб країни у фінансуванні, офіційні органи використовували засоби розподілу на фінансування бюджету	Офіційні органи витратили приблизно половину суми розподілу СПЗ на сектор охорони здоров'я, виробництво вакцин всередині країни, грошові трансферти та оплату непогашених боргових зобов'язань

Джерело: розроблено автором на основі [17].

Отже, діяльність МВФ має значний вплив на міжнародні економічні та фінансові відносини. Це проявляється, головним чином, у наданні консультацій і технічної допомоги країнам-членам, а також у наданні кредитів країнам, які стикаються з короткостроковими і довгостроковими проблемами платіжного балансу.

Наступною не менш важливою організацією є Міжнародна фінансова корпорація (МФК), що входить до складу Групи Світового банку. Вона не тільки надає позики, а й купує акції компаній, при цьому Корпорація не прагне закріпити за собою право власності. Структурно позики та інвестиції МФК відрізняються від позик МБРР. Банк дуже помірковано кредитує обробну промисловість, яка є однією з провідних галузей кредитування МФК, а кредитування Корпорацією соціального сектору обмежене. Позики МФК надаються в середньому на 7-8 років, максимум - на 15 років [18].

Так, у 2022 фінансовому році МФК здійснила рекордний обсяг інвестицій у розмірі 32,8 млрд доларів США в приватні компанії та фінансові установи в країнах, що розвиваються, використовуючи потенціал приватного сектору в цілях викорінення крайньої бідності та прискореного підвищення загального добробуту в міру того, як економіки долають наслідки глобальних криз, що ускладнюють одна одну.

У той час, як банки скорочують обсяги торговельного фінансування, МФК розширює свою діяльність, незважаючи на проблеми, з якими стикаються компанії-імпортери та компанії-експортери. У 2022 фінансовому році обсяг зарезервованих коштів МФК у сфері торговельного фінансування сягнув 9,7 млрд доларів США, що стало найвищим показником за всю історію; майже 75 відсотків із цієї суми було інвестовано в країни, які відповідають критеріям МАР, і в країни, яких торкнулися НКН (нестабільність, конфлікти і насильство) (рис.2.3). Так, Coris Bank у Буркіна-Фасо отримав торгове фінансування від МФК для забезпечення імпорту рису з різних країн [19].

Рисунок 2.3 – Ключові сфери фінансування МФК за 2022 ф.р.

Джерело: розроблено автором на основі [19].

Отже, роль МФК полягає в тому, щоб забезпечити людей роботою та послугами, яких вони потребують, у той час, коли їхні фінанси підірвані пандемією, конфліктами та зміною клімату. Вона допомагає країнам ставати сильнішими, створюючи ланцюжки поставок, сприяючи торгівлі, долаючи цифровий розрив, пропонуючи бізнес-рішення з урахуванням кліматичних чинників і зміцнюючи системи охорони здоров'я.

Наступним є Багатостороннє агентство з гарантування інвестицій (БАГІ), завдання якого полягає в забезпеченні інвесторів і кредиторів страхуванням політичних ризиків та послугами з підвищення якості кредитів з метою сприяння здійсненню прямих іноземних інвестицій у країни, що розвиваються. У 2022 фінансовому році БАГІ надало гарантії на суму 4,9 млрд доларів США, щоб

допомогти країнам досягти цілей у сфері розвитку. Ці заходи дадуть змогу забезпечити або поліпшити електропостачання для приблизно 15 млн осіб, а також надати 1,9 млрд доларів у вигляді кредитів, зокрема місцевим компаніям. Так, Агентство зберегло прихильність своїм стратегічним пріоритетам: 85 відсотків його проєктів у 2022 фінансовому році були призначені для країн, яких торкнулася НКН, країн, що відповідають критеріям MAP, а також були пов'язані із заходами пом'якшення та адаптації до зміни клімату [20].

Важливу роль у регулюванні міжнародних економічних відносин відіграє і Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР). Головною особливістю, яка відрізняє ЄБРР від попередніх МФО є його регіональна спрямованість. Банк сприяє розвитку в Центральній і Східній Європі, Центральній Азії і Північній Африці стійкої економіки, заснованої на провідній ролі приватного сектора [21].

Доцільно відзначити виняткові фінансові показники, досягнуті Банком у 2021 році. Зокрема, можна згадати кілька таких ключових показників [22]:

- частка приватного сектора в річному обсязі інвестицій Банку склала 76 відсотків;
- проєкти з гендерним компонентом становили 35% від загальної кількості проєктів;
- інвестиції в зелену економіку склали рекордний 51% річного обсягу інвестицій Банку.

У рамках зеленого базисного елемента - основного напрямку нової п'ятирічної стратегії - ЄБРР розширив діяльність із просування низьковуглецевої економіки в усіх регіонах операцій, збільшивши підтримку у сферах фінансів і державної політики, щоб допомогти урядам виконати свої зобов'язання за Паризькою угодою 2015 року. Одна з основних цілей Банку стати переважно "зеленим" до 2025 року.

У рамках другого базисного елемента стратегії, ЄБРР прагне сприяти рівності можливостей шляхом розширення доступу до професійних навичок, робочих місць, фінансів, підприємництва та підтримки для жінок, молоді та інших недостатньо охоплених спільнот. Слід зазначити, що криза Covid-19 підвищила

затребуваність інклюзивних інвестицій і підтримки державної політики з боку ЄБРР.

У 2021 році загальна кількість проєктів, які були інклюзивними та (або) мали додатковий гендерний компонент, зросла на 103% до 146. У 2021 році ЄБРР поширив дію своєї програми "Жінки-підприємці" на Західний берег і сектор Газа. Банк також оголосив про значне збільшення своєї підтримки жіночого підприємництва в Туреччині, де він запустив цю програму у 2014 році.

Відповідно до третього базисного елемента стратегії, ЄБРР став на системний шлях, що веде до цифровізації, взявши на себе зобов'язання використовувати цифровий прогрес для забезпечення переходу в усіх секторах економіки, в які він вкладає кошти [23].

Також, у 2021 році ЄБРР відкрився для потенційних нових ринків. Так, акціонером Банку став Алжир, який у майбутньому може стати одержувачем фінансування в регіоні Південного та Східного Середземномор'я. Об'єднані Арабські Емірати також приєдналися до ЄБРР в якості акціонера, який не є одержувачем коштів.

Таким чином, Європейський банк реконструкції та розвитку сьогодні має значний вплив на економічний розвиток багатьох країн. Найважливішою його особливістю є те, що, хоча ЄБРР і є регіональним банком, він фокусується насамперед на розвитку приватного сектору. Хоча масштаби операцій ЄБРР дуже малі порівняно з МВФ та Групою Світового банку, але це не заважає йому бути одним з лідерів на міжнародному ринку кредитування.

2.2 Особливості діяльності Світового Банку

Протягом свого розвитку Світовий банк зазнав низки структурних змін, тому термін "Світовий банк" використовувався для позначення різних організацій на різних етапах. Спочатку Світовий банк був пов'язаний з Міжнародним банком реконструкції та розвитку, який надавав фінансову підтримку у відновленні Західної Європи і Японії після Другої світової війни. Пізніше, 1960 року, було

створено Міжнародну асоціацію розвитку, яка взяла на себе частину функцій, пов'язаних із політикою Банку [24].

Сьогодні під Світовим банком фактично розуміють дві організації:

- Міжнародний банк реконструкції та розвитку;
- Міжнародна асоціація розвитку.

Світовий банк може допомагати клієнтам у фінансуванні державних проєктів і програм, підтримці політичних реформ, наданні технічних консультацій та аналітичних послуг, управлінні фінансовими ризиками, залученні та фінансуванні інвестицій приватного сектору [25]. Роль та напрямки діяльності двох організацій, які входять до складу Світового банку, наведені в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Роль та основні напрями діяльності Світового банку

	МБРР	МАР
Роль	Допомагають у здійсненні інституційних, правових та регулятивних реформ	
Клієнти	Країни, що розвиваються	Найбідніші країни
Напрями діяльності	-кредити; -технічна допомога; -консультації	-безвідсоткові кредити; -технічна допомога; -консультування

Джерело: розроблено автором на основі [26].

Слід зазначити, що МБРР та МАР також тісно співпрацюють з іншими інститутами Групи Світового банку та установами державного та приватного секторів у країнах, що розвиваються, щоб зменшити рівень бідності та забезпечити процвітання для всіх.

Згідно з умовами угоди між МБРР та МАР, всі повноваження Світового банку належать Раді керуючих, яка є вищим органом Банку (рис.2.4). Кожна країна-член Світового банку представлена керуючим і заступником. Сесія Ради складається з міністрів фінансів або керівників центральних банків та проводиться спільно з МВФ раз на рік. Відзначаю, що членами Світового банку можуть бути лише країни-члени МВФ.

При голосуванні в Раді, кількість голосів, яку має країна, повністю залежить від її частки в капіталі Банку. Так, близько 40% голосів мають країни "Великої сімки". Організаційна структура Світового банку представлена на рисунку 2.4.

Рисунок 2.4 – Організаційна структура Світового банку

Джерело: розроблено автором на основі [27].

Рада керуючих делегує більшу частину своїх повноважень 25 виконавчим директорам, які є членами Директорату МБРР та МАР. Вони представляють 189 країн-членів і відповідають за загальну операційну діяльність Банку. Виконавчі директори обирають Президента, який виконує функції Голови Ради. Загалом, Президент обирається на 5-річний термін. Він не може бути керівником чи директором. Президент виконує лише адміністративні функції та контролює поточну діяльність Банку. За традицією Президентом Світового банку стає громадянин США - країни, яка є найбільшим акціонером Банку.

Виконавчі директори контролюють стратегічні напрями роботи Банку та представляють позицію країн-членів щодо ролі Банку. Вони приймають рішення щодо пропозицій Президента стосовно позик, кредитів, грантів та гарантій МБРР та МАР, нової політики, адміністративного бюджету та інших операційних і фінансових питань. Рада має п'ять постійних комітетів. Кожен виконавчий директор є членом одного або кількох комітетів.

Комітет з розвитку є спільним органом Світового банку та Міжнародного валютного фонду. Він складається з 25 членів і є політичним форумом для завчасного обговорення найважливіших питань економічного розвитку. Комітет з розвитку вивчає та аналізує середньо- та довгострокові перспективи економічного розвитку країн, що розвиваються, та надає рекомендації щодо розподілу ресурсів Банку [27].

Щодо діяльності Світового банку, то загалом він працює в понад 140 країнах. Банк і надалі продовжує розширювати свою присутність у країнах-клієнтах, які особливо постраждали від нестабільності, конфліктів і насильства (НКН), що дозволяє йому більш ефективно працювати з урядами та іншими партнерами. Загальні показники діяльності Світового банку у період з 2018-2022 фінансових років представлені в табл. 2.2.:

Таблиця 2.2 – Показники діяльності Світового Банку (млн. дол. США)

Показник	2018 ф.р	2019 ф.р.	2020 ф.р	2021 ф.р.	2022 ф.р.
МБРР					
Зарезервовані кошти	23 002	23 191	27 976	30 523	33 072
Надані кошти	17 389	20 182	20 238	23 691	28 168
МАР					
Зарезервовані кошти	24 010	21 932	30 356	36 028	37 727
Надані кошти	14 383	17 549	21 179	22 921	21 214

Джерело: розроблено автором на основі [28].

У 2022 фінансовому році МБРР зарезервував 33,1 млрд доларів США, зокрема на підтримку більш ніж 45 країн із середнім рівнем доходу. До цієї суми увійшли 300 млн доларів США на надання допомоги Туреччині в нарощуванні приватних інвестицій у сектор геотермальної енергетики. МАР зарезервувала 37,7 млрд доларів США для надання грантів і кредитів на пільгових умовах більш як 70 країнам, включно з 654 млн доларів США для підтримки стійкості продовольчих систем і заходів реагування на надзвичайні ситуації в Буркіна-Фасо, Камеруні, Малі, Мавританії, Мавританії, Нігері та Того [28]. Тепер, розглянувши діяльність

Світового банку в цілому, пропонуємо більш детально зупинитись на окремих його частинах, а саме МБРР та МАР.

Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР) є основною кредитною установою Світового банку, а також глобальною організацією розвитку, членами якої нині є 189 країн. Місцезнаходженням МБРР є Вашингтон. Згідно з рішенням Міжнародної валютно-фінансової конференції, що відбулася в Бреттон-Вудсі в 1944 році, Банк одночасно засновано з МВФ. Угода про МБРР, яка також є його статутом, набула чинності в 1945 році, але свою діяльність Банк розпочав лише в 1946 році [29].

Як найбільший у світі банк розвитку, МБРР сприяє виконанню місії Групи Світового банку, надаючи позики, гарантії, продукти управління ризиками та консультаційні послуги урядам країн із середнім та низьким рівнем доходу. МБРР також виступає координатором у вирішенні різних регіональних та глобальних проблем.

Країни, які претендують на вступ до МБРР, повинні спочатку стати членами МВФ. Усі кредити Банку видаються під гарантії урядів країн-членів. МБРР (як частина Світового банку) будучи спеціалізованою установою Організації Об'єднаних Націй, залишає за собою право приймати незалежні рішення на основі свого статуту та угоди між ООН та МБРР [30]. Основні цілі МБРР зображені на рисунку 2.5.:

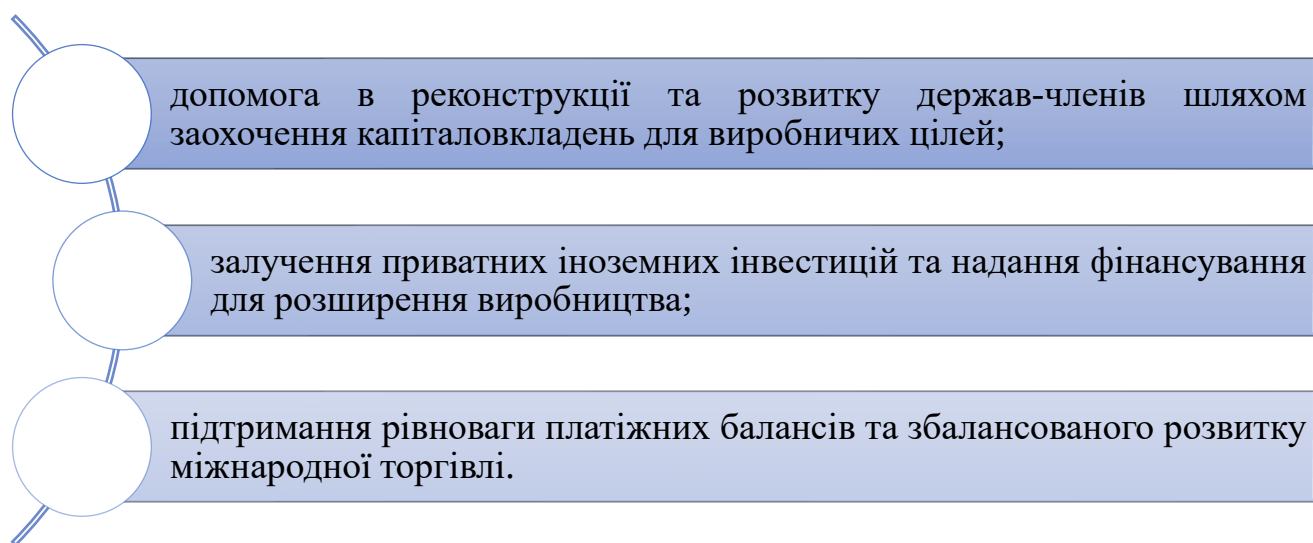

Рисунок 2.5 – Основні цілі МБРР

Джерело: розроблено автором на основі [28].

МБРР фінансує проекти розвитку в країнах-членах за рахунок власних та позикових коштів, залучених на ринках капіталу шляхом випуску облігацій МБРР. Банк має кредитний рейтинг «Ааа» від рейтингового агентства Moody's і рейтинг «ААА» від Standard & Poor's. На тлі глобальної кризи ліквідності та викликів, пов'язаних з пандемією COVID-19, стратегія фінансування МБРР залишається зосередженою на стабільному забезпеченні найбільшої довгострокової економічної цінності для позичальників із країн-членів [31].

МБРР випускає інвесторам облігації з різними строками погашення, в різних валютах, на фіксованих або змінних умовах і на різних ринках. У більшості випадків МБРР відкриває нові ринки для міжнародних інвесторів, випускаючи нові продукти або облігації у валютах країн, що розвиваються.

Такий підхід дозволяє залучати запозичення на вигідних ринкових умовах, пропонуючи тим самим позичальникам у країнах-членах Банку можливість заощадити гроші. Кошти, невикористані для кредитування, відразу потрапляють в інвестиційний портфель МБРР і служать джерелом ліквідності для операцій Банку. Так, наприклад, у 2022 фінансовому році МБРР залучив приблизно 41 мільярд доларів США шляхом випуску облігацій у різних валютах [28].

Кредити МБРР, залежно від мети, поділяються на інвестиційні та системні. Класифікація кредитів наведена в таблиці 2.3:

Таблиця 2.3 – Класифікація кредитів МБРР

Інвестиційні кредити	Системні кредити
• спеціальні інвестиційні; • розвитку галузі (сектору); • фінансовим посередникам; • надзвичайні постконфліктні; • технічної допомоги; • адаптаційні програмні; • на навчання та новації.	• структурного регулювання; • структурної перебудови сектору; • на відбудову; • на скорочення заборгованості.

Джерело: розроблено автором на основі [31].

Як можна побачити з вище наведеної таблиці, систематичне кредитування окремих урядів здійснюється для макроекономічної стабілізації та програм інституційних реформ. Кошти не є цільовими і можуть використовуватися на розсуд уряду, в тому числі для фінансування дефіциту бюджету. Кредити надаються за певними вимогами. Якщо вони не виконуються, кредити можуть бути призупинені [32].

Інвестиційні кредити виділяються лише на конкретні інвестиційні проекти. Основними сферами кредитування є інфраструктурний сектор (енергетика, транспорт, зв'язок), а також сільське господарство, охорона здоров'я та освіта. Кредити надаються на строк до 20 років і гарантуються урядами країн. Цікавим фактом є те, що МБРР також може виступати гарантом за аналогічними довгостроковими кредитами комерційних банків. Виділення позик залежить від надання інформації про фінансовий стан країни-позичальника та про об'єкти позики. Кредити надаються на основі частки банку у фінансуванні певних об'єктів у розмірі до 30 відсотків їхньої вартості [2].

Наступною, не менш важливою організацією, яка є частиною Світового банку, є Міжнародна асоціація розвитку. Заснована в 1960 році, МАР доповнює головного кредитора Світового банку - МБРР. Так, вона є одним із найбільших джерел допомоги для 75 найбідніших країн світу та найбільшим джерелом донорського фінансування основних соціальних послуг у цих країнах [32].

МАР позичає гроші на пільгових умовах. Це означає, що кредити МАР мають нульову або дуже низьку процентну ставку, а виплати за ними розтягнуті на 30-40 років. Більше половини країн-членів МАР отримують всі або половину ресурсів МАР на умовах грантів, які не передбачають жодних виплат. Ці гранти призначені для країн з низьким рівнем доходу, які мають вищий ризик виникнення боргових проблем. При визначенні кредиту використовуються наступні критерії [25]: річний прибуток на душу населення, ефективність економічних реформ, демократичність уряду тощо.

МАР фінансується переважно за рахунок внесків країн-партнерів із середнім та високим рівнем доходу, переказів від інших установ Групи Світового

банку, коштів, отриманих від позичальників після погашення попередніх кредитів МАР, та коштів, залучених на ринках капіталу.

Багато проєктів фінансуються спільно МАР та МБРР, проте структуровані вони по-різному. Наприклад, МАР має більш сильнішу соціальну спрямованість, тобто значна частка кредитів спрямовується на сфери освіти, охорони здоров'я та розвитку сільських територій. Переслідуючи однакові стратегічні цілі, МБРР та МАР діють на основі функціонального поділу [34]. Це дозволяє Світовому банку залучати до своєї орбіти велику кількість країн різного рівня економічного розвитку. Отож, діючи спільно, МБРР та МАР можуть позитивно впливати на соціальні та економічні процеси в країнах-позичальниках.

2.3. Основні напрями співробітництва Світового Банку з країнами світу

В умовах численних взаємопов'язаних криз Банк продовжує співпрацювати з країнами, допомагаючи їм досягти успіху та поставлених цілей розвитку. Аналіз наданих кредитів МБРР за регіонами показує, що за останні п'ять років загальна сума кредитів зросла (табл. 2.4). Так, за 2022 рік МБРР видав кредитів на суму 28 168 млн. дол. США. Що в свою чергу на 18,9 % більше порівняно з попереднім роком. Варто також зазначити, що найбільше фінансування цього року отримали країни Латинської Америки та Карибського басейну - 8 911 млн. дол. США.

Таблиця 2.4 – Надані кредити МБРР у розрізі регіонів (млн. дол. США)

Регіон	2018 ф.р.	2019 ф.р.	2020 ф.р.	2021 ф.р.	2022 ф.р.
Східна Африка та Південь Африки	210	159	932	325	2 441
Західна та Центральна Африка	524	531	155	132	261
Східна Азія та Тихоокеанський регіон	3 476	5 048	4 679	4 439	5 439
Європа та Центральна Азія	4 134	2 209	3 100	3 625	4 580

Продовження таблиці 2.4

Латинська Америка та Карибський басейн	4 066	4 847	5 799	8 741	8 911
Близький Схід та Північна Африка	3 281	4 790	2 415	2 764	3 407
Південна Азія	1 698	2 598	3 158	3 665	3 129
Всього	17 389	20 182	20 238	23 691	28 168

Джерело: розроблено автором на основі [25].

Виходячи з наведених вище даних, можна сказати, що загалом найбільші обсяги наданих кредитів припадають на Європу та Центральну Азію, Східну Азію та Тихоокеанський регіон, Латинську Америку та Карибський басейн, а також Близький Схід та Північну Африку, відповідно. Також, у період з 2018-2022 фінансові роки прослідковуються певні зміни в обсязі кредитів в бік підвищення або зниження.

Аналіз розподілу зарезервованих кредитних коштів МБРР за секторами економіки на період 2021-2022 років показує, що найбільша увага приділяється фінансуванню проєктів у наступних секторах: державне управління (12 150 млн. дол. США), охорона здоров'я (8 858 млн. дол. США), соціальний захист (8 246 млн. дол. США), а також фінансовий сектор (5 705 млн. дол. США) (табл. 2.5). Сектор енергетики та гірничодобувної промисловості склав 5 448 млн. дол. США, а транспортний сектор – 5 309 млн. дол. США. Водночас спостерігаються коливання по роках у структурі наданих коштів.

Таблиця 2.5 – Зарезервовані кредити МБРР у розбивці по секторах, 2021-2022 фінансові роки (млн. дол. США)

Сектор	2021 ф.р.	2022 ф.р.
Сільське господарство, рибальство та лісове господарство	1 260	3 611
Освіта	2 017	1 090
Енергетика та гірничодобувна промисловість	2 379	3 069
Фінансовий сектор	3 828	1 877
Охорона здоров'я	2 606	6 252

Продовження таблиці 2.5

Промисловість, торгівля та послуги	3 030	1 916
Інформаційно-комунікаційні технології	773	509
Державне управління	5 666	6 484
Соціальний захист	4 800	3 446
Транспорт	2 273	3 036
Водопостачання, каналізація та утилізація відходів	1 891	1 782
Всього	30 523	33 072

Джерело: розроблено автором на основі [25].

Кредитна діяльність МБРР, як і Групи Світового банку в цілому, спрямована на боротьбу з бідністю. У цій сфері Світовий банк тісно співпрацює з такими міжнародними організаціями, як МВФ та ЮНКТАД, а основна частина кредитів МБРР спрямовується на розвиток низькорентабельних галузей, які не передбачають залучення приватного капіталу та мають тривалі строки повернення.

Серед тематичних напрямів проєктного фінансування МБРР, найбільший обсяг коштів Банк спрямовує на розвиток людських ресурсів та гендерну рівноправність (26%), охорону навколишнього середовища та раціональне використання природних ресурсів (22%) (рис. 2.6).

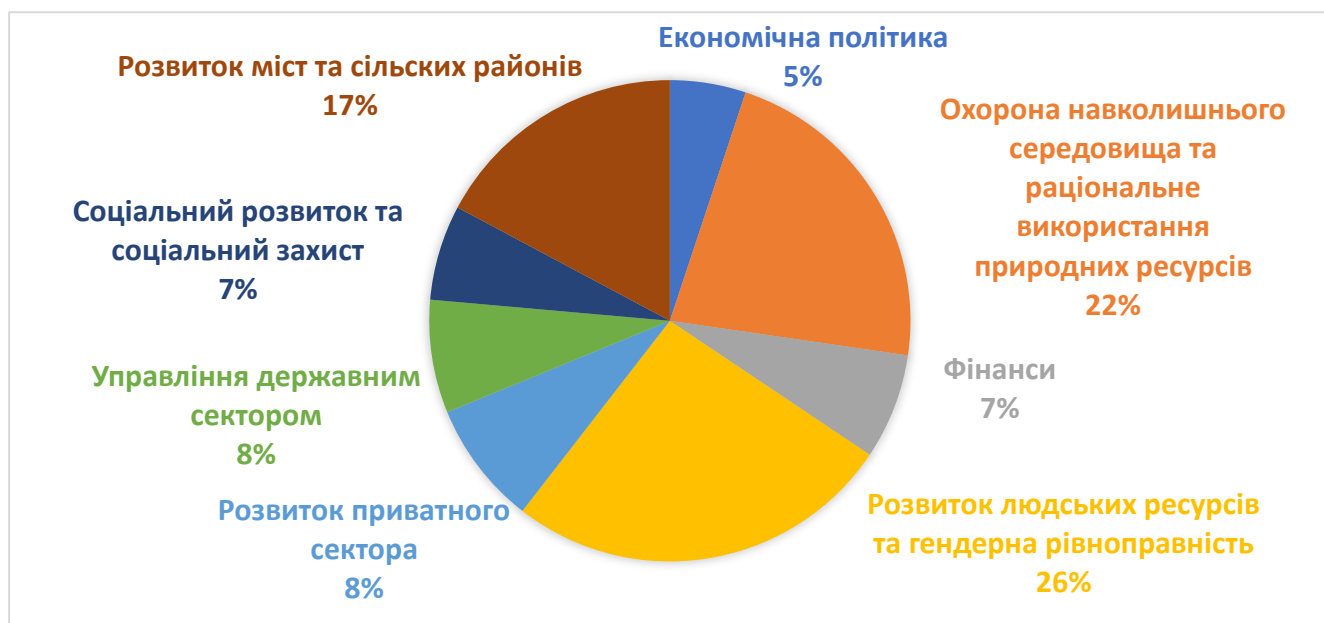

Рисунок 2.6 – Зарезервовані кошти МБРР у залежності від тематичних напрямків фінансування, 2022 рік

Джерело: розроблено автором на основі [25].

Безумовно, кредитна діяльність МБРР охоплює всі регіони світу, але важливо відзначити ТОП-10 країн-позичальників, які отримали найбільше фінансування у 2022 фінансовому році. За обсягом залучених коштів лідирує Індія (3 986 млн. дол. США), Індонезія отримала 2 605 млн. дол. США. Допомога Колумбії становить 2 130 млн. дол. США. Багато інших країн, включаючи Марокко, Аргентину, Туреччину, Філіппіни, Україну, Анголу та ПАР отримали трохи менші обсяги фінансування (рис. 2.7).

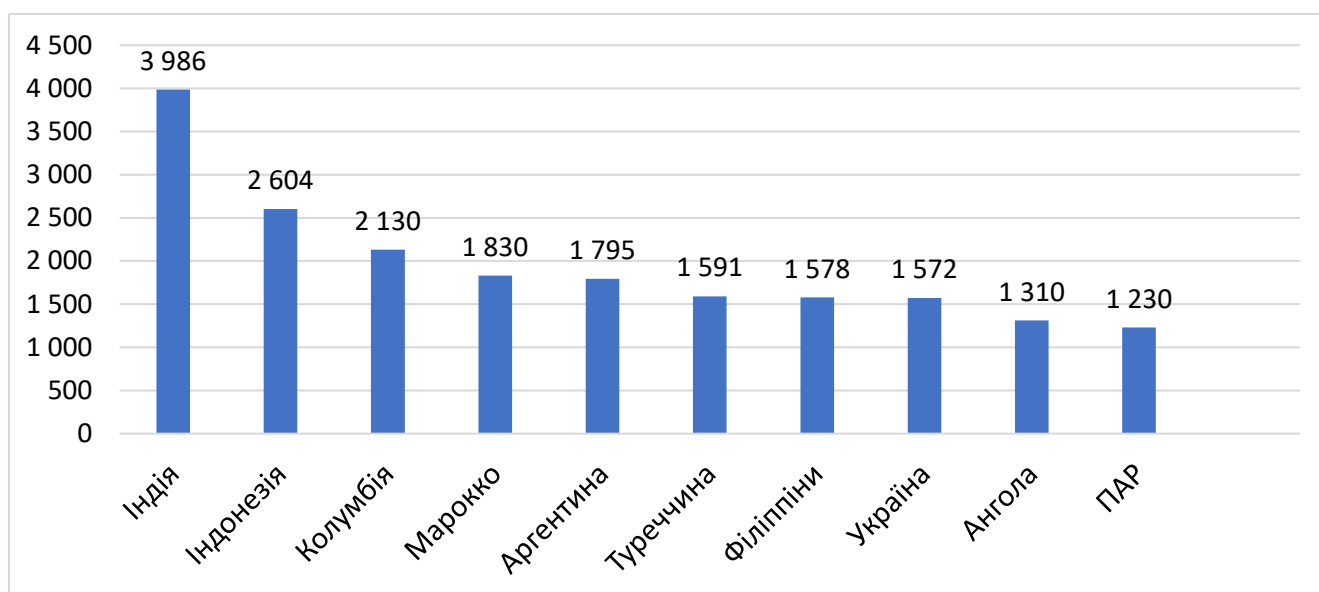

Рисунок 2.7 – Найбільші країни-позичальники МБРР у 2022 р. (млн. дол. США)

Джерело: розроблено автором на основі [25].

Отже, з моменту свого заснування МБРР реалізував низку проєктів, спрямованих на поліпшення соціально-економічних умов у малозабезпечених країнах. Люди в цих країнах отримали доступ до роботи, ринків і соціальних послуг, а їхні уряди змогли підвищити ефективність управління.

Переходячи до наступної організації, слід зазначити, що 2022 фінансовий рік став другим і останнім роком 19-го циклу поповнення коштів МАР. Так, аналіз ключових показників діяльності МАР підкреслює відмінності між МАР та МБРР з точки зору спрямування фінансування. На відміну від МБРР, МАР зосереджується

більше на Африці та Південно-Східній Азії. Інші регіони отримують значно менше фінансування (табл. 2.6).

Таблиця 2.6 – Надані кредити МАР у розрізі регіонів (млн. дол. США)

Регіон	2018	2019	2020	2021	2022
Східна Африка та Південь Африки	4 695	6 168	7 904	8 081	7 133
Західна та Центральна Африка	3 511	4 022	5 469	6 045	6 544
Східна Азія та Тихоокеанський регіон	1 252	1 282	1 589	1 297	1 502
Європа та Центральна Азія	298	931	365	880	764
Латинська Америка та Карибський басейн	223	340	466	495	510
Близький Схід та Північна Африка	569	647	151	379	559
Південна Азія	3 835	4 159	5 235	5 744	4 202
Всього	14 383	17 549	21 179	22 921	21 214

Джерело: розроблено автором на основі [25].

Якщо говорити про галузеву спрямованість допомоги МАР, то слід зазначити, що пріоритетними сферами допомоги МАР є державне управління, соціальний захист, охорона здоров'я, енергетика та гірничодобувна промисловість (табл. 2.7). Деякі з цих галузей подібні до тих, що фінансуються МБРР, тоді як інші відрізняються.

Таблиця 2.7 – Зарезервовані кредити МАР у розбивці по секторах, 2021-2022 фінансові роки (млн. дол. США)

Сектор	2021 ф.р.	2022 ф.р.
Сільське господарство, рибальство та лісове господарство	2 912	4 008
Освіта	3 585	2 335
Енергетика та гірничодобувна промисловість	3 801	3 696

Продовження таблиці 2.7

Фінансовий сектор	1 910	1 346
Охорона здоров'я	3 840	4 269
Промисловість, торгівля та послуги	2 174	2 317
Інформаційно-комунікаційні технології	1 151	1 245
Державне управління	5 572	6 194
Соціальний захист	6 352	4 792
Транспорт	2 367	5 167
Водопостачання, каналізація та утилізація відходів	2 365	2 357
Всього	36 028	37 727

Джерело: розроблено автором на основі [25].

Щодо тематичних напрямів фінансування різних проєктів, можна зробити висновок, що в основному МАР зосереджує свою увагу на розвитку людських ресурсів та гендерній рівності, розвитку міст та сільських територій охороні навколишнього середовища та раціональному використанні природних ресурсів (рис.2.8). Можна відзначити, що ці тематичні напрями майже ідентичні тим, що характерні для МБРР.

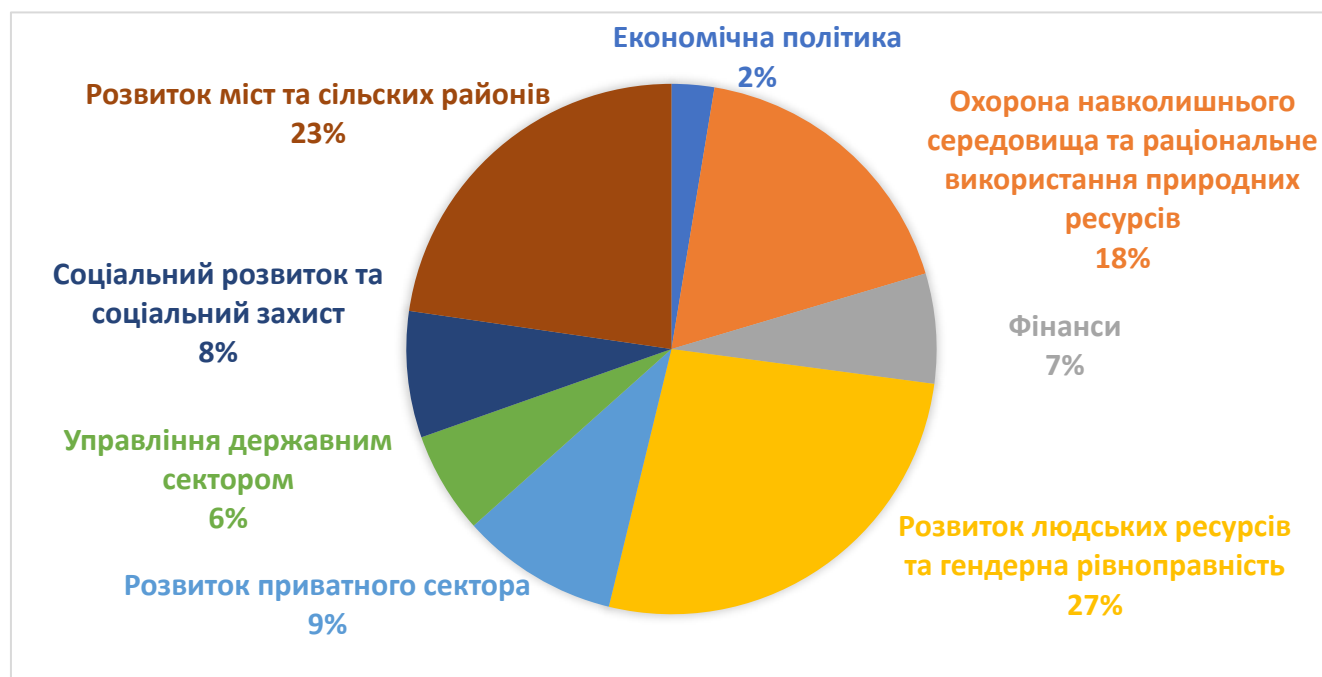

Рисунок 2.8 – Зарезервовані кошти МАР у залежності від тематичних напрямків фінансування, 2022 рік

Джерело: розроблено автором на основі [25].

Слід зазначити, що МАР підтримує широкий набір політик, які охоплюють п'ять конкретних тем та низку міжсекторальних питань, причому теми та питання коригуються під час кожного циклу поповнення коштів. Для раунду МАР-19 (який охоплює 2021 і 2022 фінансові роки) цими темами були: зайнятість та економічна трансформація, зміна клімату, гендерна рівність та розвиток, конфлікти, боротьба з насильством, а також управління та інституційна якість. Основними наскрізними питаннями є борг, людські ресурси, нові технології та люди з інвалідністю. На рис. 2.9 представлено ТОП-10 країн, які в 2022 році отримали найбільший обсяг фінансування від МАР.

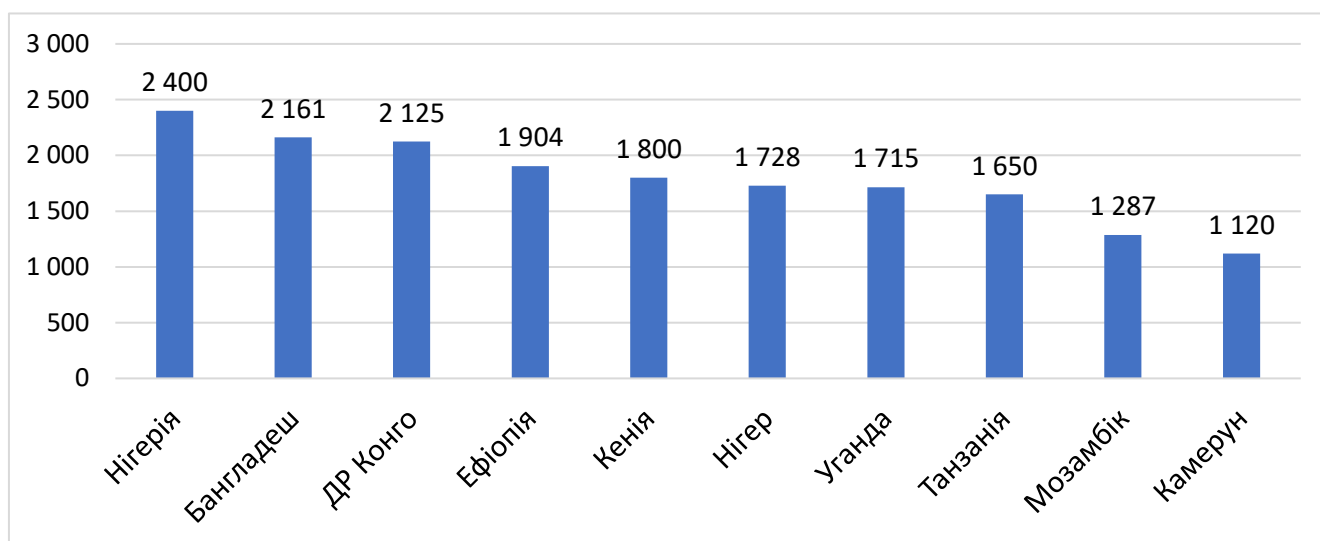

Рисунок 2.9 – Найбільші країни-позичальники МАР у 2022 р. (млн. дол. США)

Джерело: розроблено автором на основі [25].

Отож, ми можемо зробити висновок, що Світовий банк відіграє важливу роль у сучасній світовій економіці. Його структурні підрозділи, МБРР і МАР, надають значну допомогу країнам-членам для відновленні їх економік. На відміну від МВФ, допомогу СБ надає здебільшого у вигляді різноманітних проєктів, спрямованих на підтримку конкретних секторів економіки або суспільної діяльності.

Висновки до розділу 2

1. МВФ, Група Світового банку та ЄБРР - це провідні міжнародні фінансові установи. Однак, вони відрізняються за своїм спрямуванням та завданнями. МВФ надає фінансову допомогу країнам у важких економічних ситуаціях та сприяє збалансованому світовому економічному зростанню. Група Світового банку надає країнам позики та технічну допомогу для соціального розвитку та боротьби з бідністю. ЄБРР фінансує проекти в країнах Центральної та Східної Європи для сприяння сталому розвитку та перехідним економікам. Кожна організація має свої специфічні функції, але разом вони допомагають підтримувати стабільність та економічний розвиток у світі.

2. Світовий банк є міжнародною фінансовою установою, заснованою для підтримки економічного розвитку країн. Він надає позики та технічну допомогу для проєктів у сферах освіти, охорони здоров'я, енергетики та інфраструктури. Особливістю Світового банку є його місія зменшення бідності та підтримки сталого розвитку. Він працює в партнерстві з країнами-членами, міжнародними організаціями та приватним сектором, сприяючи економічному зростанню та підвищенню життєвого рівня людей у всьому світі.

3. Багато проєктів спільно фінансуються МАР та МБРР, але вони мають різну структуру. Наприклад, МАР має сильний соціальний вимір, і більша частина її фінансування спрямовується на освіту, охорону здоров'я та розвиток сільських територій. Переслідуючи однакові стратегічні цілі, МБРР та МАР працюють на основі функціонального поділу. Це дозволяє Світовому банку співпрацювати з багатьма країнами на різних рівнях економічного розвитку. Таким чином, співпраця між МБРР та МАР може мати позитивний вплив на соціальні та економічні процеси в країнах-позичальниках.

РОЗДІЛ 3

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТУ ЕФЕКТИВНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ ТА СВІТОВОГО БАНКУ

3.1 Основні напрями співпраці України та Світового Банку

У 2022 році Україна відзначила 30 років співпраці зі Світовим банком. Так, 3 вересня 1992 року було підписано статті Угоди Міжнародного банку реконструкції та розвитку, що стало поворотним моментом у розвитку фінансової системи країни. Україна стала 167-м членом Світового банку [35].

Підтримка з боку Світового банку є особливо важливою сьогодні для України, оскільки перед фінансовою системою стоїть ключовий виклик: забезпечити покриття всіх першочергових видатків в умовах значного скорочення доходів державного бюджету через повномасштабні військові дії.

Слід зазначити, що серед міжнародних фінансових установ Світовий банк є другим найбільшим кредитором України після МВФ. За 30 років співпраці Світовий банк схвалив надання Україні 67 позик на загальну суму понад 14 млрд дол. США та 612,6 млн євро. З них вже отримано 11,7 млрд доларів США та 612,6 млн євро [36].

Загалом, ресурси Світового банку спрямовуються на підтримку державного бюджету, впровадження інституційних та структурних реформ, підготовку та реалізацію довгострокових інвестиційних проєктів відповідно до пріоритетних напрямів економічного розвитку України. Щоб допомогти Україні впровадити структурні реформи в економіці, Світовий банк надав Гарантію на підтримку державної політики у сфері економічного зростання та фіскально стійких послуг [37].

У 1996-1998 роках допомога Світового банку стала каталізатором становлення сучасної економіки та державних інституцій. Сторони підписали "Меморандум про взаєморозуміння щодо стратегії допомоги Світового банку Україні на 1996-1998 роки"[38]. Він передбачав надання кредитів на модернізацію

та розвиток сільськогосподарського сектору, вугільної промисловості та підприємств, а також на забезпечення належного прозорого управління державними установами та розбудову ринково орієнтованих інституцій.

Світовий банк є важливим партнером українського уряду. Банк надає фінансову та консультативну підтримку у підготовці, реалізації та моніторингу спільних інвестиційних та системних проєктів, спрямованих на впровадження масштабних макроекономічних та соціально-економічних реформ в Україні. За роки співпраці, фінансова підтримка Світового банку сприяла реформуванню системи державного управління, фінансової та судової систем, а також ліквідації економічних монополій та зміцненню антикорупційних інституцій. Крім того, кошти Світового банку були використані для модернізації та реформування муніципальної інфраструктури, енергетичного сектору, аграрного сектору, соціальних систем, охорони здоров'я та сфери освіти [39].

Нещодавнім прикладом успішної співпраці є стабілізація ситуації у 2014 році. Після початку агресії РФ країна опинилася в стані економічного спаду, що призвело до значного скорочення резервів та інвестицій, зниження рівня споживання, високого рівня проблемних кредитів, відтоку депозитів та знецінення національної валюти.

Також, у партнерстві зі Світовим банком було реформовано банківський сектор та бізнес-середовище для розвитку приватного сектору, залучення нових інвестицій та забезпечення прямого кредитування реального сектору, енергетики, охорони здоров'я, соціального захисту та водопостачання. Завдяки цим заходам Україна стала більш стійкою до криз, як це було продемонстровано під час пандемії. Зокрема, під час економічної кризи 2020-2021 років, спричиненої пандемією коронавірусу COVID-19, українська економіка була єдиною серед країн, що розвиваються, яка скоротила борг по відношенню до ВВП.

За останнє десятиліття Світовий банк надав Україні фінансову допомогу на загальну суму близько 11 млрд доларів США. Нижче наведені дані про обсяги фінансової допомоги Світового банку (МБРР та МАР) Україні з 2014 по 2023 рік:

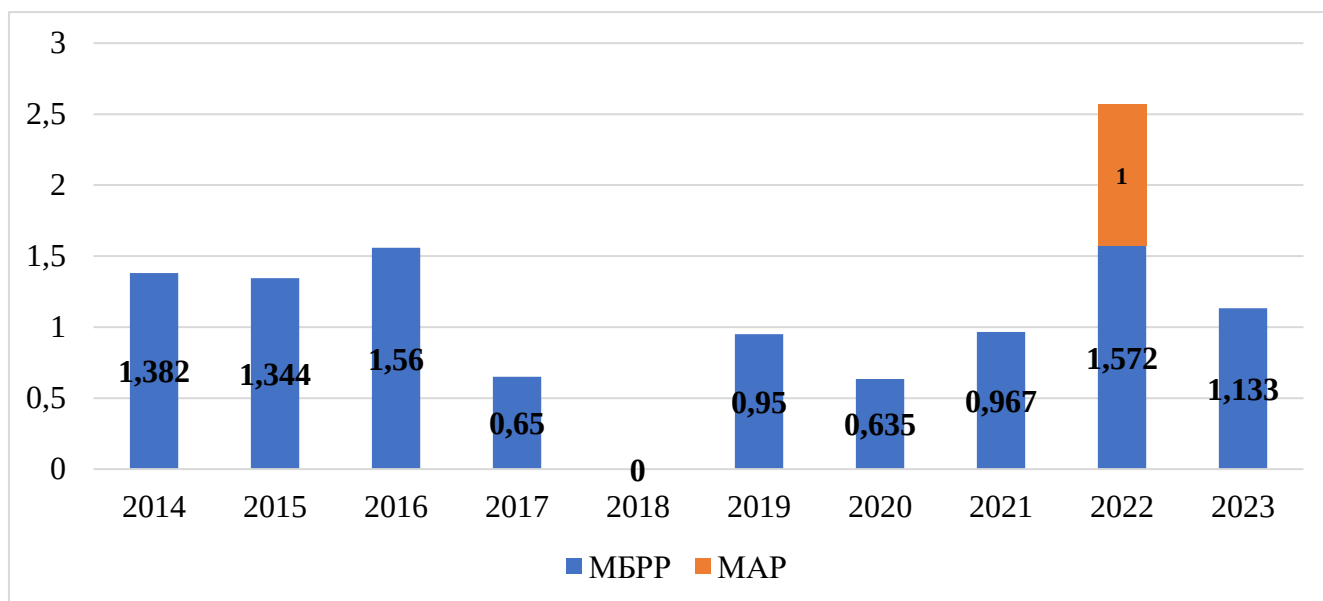

Рисунок 3.1 – Динаміка запозичення коштів Світовим банком протягом 2014-2023 рр. (млрд дол. США)

Джерело: розроблено автором на основі. [25].

Так, з рис.3.1 можемо побачити нерівномірну динаміку надходжень фінансової допомоги в Україну. Слід зазначити, що обсяги кредитування України Світовим банком можуть змінюватися в залежності від багатьох факторів, таких як економічні реформи, політична ситуація в країні, рівень корупції, зміни в умовах фінансування та інші чинники. Окрім того, запозичення може бути надано у вигляді кредитів, грантів, технічної допомоги та інших форм фінансування, які можуть мати різні умови та характеристики.

Загалом, проекти Світового Банку реалізуються у різних сферах економіки країни, але більшість інвестиційних проектів в Україні спрямовані на розвиток саме соціально-економічної сфери (рис 3.2). Найбільша кількість проектів спостерігається у секторі державного управління та добувній і енергетичній промисловості - 48 та 36 проектів відповідно. Фінансовий сектор та торгівля також залучають велику кількість фінансової та технічної допомоги - 26 та 24 інвестиційних проектів відповідно. Дещо менше проектів спостерігається у сферах транспорту, соціального захисту та інформаційно-комунікаційних технологій. Отже, проекти Світового банку зосереджені на різних секторах економіки країни,

включаючи соціальний, фінансовий, транспортний, державний сектор, енергетику, муніципальну інфраструктуру та сільське господарство.

Рисунок 3.2 – Загальна кількість активних та закритих проєктів України та Світового банку

Джерело: розроблено автором на основі. [40].

Станом на 1 квітня 2022 року портфель проєктів МБРР включає 20 проєктів, з яких 17 інвестиційних проєктів перебувають на стадії реалізації та три системні проєкти, на загальну суму 4 068,93 млн доларів США та 612,6 млн євро. Вибірка коштів за цими проєктами складає 2 864,57 млн дол. США та 612,60 млн євро (75 % загальної суми позик) [25]. Нижче наведено короткий огляд нещодавно затверджених проєктів Світового банку для України (табл.3.1).

Таблиця 3.1– Нещодавно узгоджені проєкти Світового Банку для України, 2022-2023рр.

Назва проєкту	Дата узгодження	Сума виділених коштів, млн дол США
Проект "Відновлення системи опалення та енергоресурсів для підготовки до зими"	11 квітня 2023 р.	200
Проект "Вдосконалення системи державних закупівель в Україні"	9 лютого 2023 р.	0.15

Продовження таблиці 3.1

Проект "Відновлення базової логістичної інфраструктури та мережевого зв'язку" (RELINC)	8 лютого 2023 р.	50
Четвертий додатковий грант на "Підтримку державних видатків для забезпечення стійкого державного управління в Україні" (PEACE)	20 грудня 2022 р.	500
Проект "Зміцнення системи охорони здоров'я та збереження життя в Україні" (HEAL)	20 грудня 2022 р.	123.50
Третій додатковий грант на "Підтримку державних видатків для забезпечення стійкого державного управління в Україні" (PEACE)	30 вересня 2022 р.	529.90

Джерело: розроблено автором на основі. [40].

Отже, Україна та Світовий банк протягом багатьох років підтримують продуктивне партнерство у різних секторах. Світовий банк підтримав зусилля України з реформування енергетичного сектору, модернізації транспортної інфраструктури, сільського господарства, зміцнення системи соціального захисту та вдосконалення державного управління. Ці проєкти допомогли Україні досягти сталого розвитку та підвищити рівень життя населення.

Разом з тим, слід зазначити, що з початку широкомасштабної війни Росії проти України Світовий банк надав безпрецедентну допомогу нашій державі. Так, у березні 2022 року, за дуже короткий проміжок часу, було схвалено додатковий пакет допомоги для України на суму понад 500 мільйонів євро, призначених для загального фонду державного бюджету та спрямованих на невідкладні соціальні та гуманітарні видатки.

Для допомоги Україні під час війни Світовий банк створив Цільовий фонд багатьох донорів - новий та ефективний фінансовий механізм, який не потребує повернення коштів. Це дозволило Банку отримати гранти від США, Великої Британії, Данії, Нідерландів, Австрії, Норвегії, Литви, Латвії та Ісландії.

Від початку російського вторгнення в Україну в лютому 2022 року Світовий банк разом із міжнародними партнерами працює над мобілізацією швидкого потоку коштів до бюджету та наданням допомоги Уряду України у підтримці життєво важливих державних послуг. Станом на січень 2023 року Світовий банк мобілізував понад 18 млрд дол. США надзвичайного фінансування, включаючи зобов'язання та гарантії донорів, для подолання руйнівних наслідків війни для населення та економіки України. З них понад 16,4 млрд дол. США вже надано Україні. (табл. 3.2)

Таблиця 3.2 – Мобілізована Світовим банком підтримка на цей час

Фінансування на відновлення в умовах надзвичайної економічної ситуації в Україні (ВІЛЬНА Україна)	
Додаткова позика на підтримку бюджету	350 млн дол. США
Двосторонні гарантії, загалом:	134 млн дол. США
Грантове фінансування у багатосторонній донорський трастовий фонд (MDTF), загалом:	1,168 млрд дол. США
Підтримка державних видатків для забезпечення стійкого державного управління (PEACE)	
Екстрена підтримка державних послуг завдяки проєкту PEACE, загалом:	1 млрд дол. США
Двосторонні гарантії завдяки проєкту PEACE, загалом:	1,521 млрд дол. США
Грантове фінансування у фонд проєкту PEACE (MDTF), загалом:	10,455 млрд дол. США
Цільовий фонд підтримки, відновлення, відбудови та реформування України (URTF)	
Загалом:	295 млн дол. США
Проект "Зміцнення системи охорони здоров'я та збереження життя (HEAL Ukraine)"	
Загалом:	110 млн дол. США
Спеціальний переказ через Цільовий фонд одного донора, загалом:	1,7 млрд дол. США

Продовження таблиці 3.2

Інші позики Світового банку (Реструктуризація та діючий портфель), загалом:	635 млн дол. США
Паралельне фінансування від Японії, приєднане до позики Світового банку, загалом:	600 млн дол. США
У рамках підготовки, загалом:	124 млн дол. США
Мобілізована сума коштів на цей час, загалом:	18,092 млрд дол. США
Кошти, що вже надійшли, загалом:	16,446 млрд дол. США

Джерело: розроблено автором на основі. [25].

Проект "Підтримка державних видатків для забезпечення стійкого державного управління в Україні" (PEACE) став основним фінансовим інструментом Світового банку для України та дозволив іншим міжнародним донорам об'єднати зусилля для надання швидкої, цільової та прогнозованої підтримки.

Так, у серпні 2022 року проєкт PEACE отримав грант у розмірі 4,5 млрд дол. США від Сполучених Штатів. Крім того, країни-донори продовжують і надалі надавати допомогу Україні. В результаті, станом на 30 вересня 2022 року через проєкт PEACE було залучено додатково 530 млн доларів США у вигляді кредитних гарантій від Великої Британії та Королівства Данії, а також ще 4,5 млрд доларів США у вигляді додаткового грантового фінансування, яке було схвалене в листопаді 2022 року та надане урядом Сполучених Штатів [25].

Також, 20 грудня 2022 року Світовий банк оголосив про додаткове фінансування у вигляді позики від Міжнародного банку реконструкції та розвитку (МБРР) в розмірі 500 мільйонів доларів США, що було забезпечено гарантіями Великої Британії в рамках проєкту PEACE [25].

Додаткові 500 мільйонів доларів США допоможуть уряду України профінансувати витрати, пов'язані з допомогою сім'ям з дітьми, заробітною платою державних службовців та платежами за комунальні послуги. Вкрай важливо

забезпечити надання цих державних послуг у воєнний час, щоб мінімізувати втрату людського капіталу та забезпечити відновлення країни та її економіки після війни.

Ще один створений проєкт "Зміцнення системи охорони здоров'я та збереження життя (HEAL Ukraine)" спрямований на покращення та зміцнення первинної медичної допомоги, реагування на зростаючий попит на послуги для покращення психічного здоров'я громадян, відновлення та посилення надання послуг у лікарнях для людей з інвалідністю, а також підтримку розвитку потенціалу ключових медичних закладів у воєнний час. Початкове фінансування проєкту складається з кредиту МБРР у розмірі 100 млн євро, гарантований урядом Іспанії, та гранту Глобального фонду з фінансування програм для жінок, дітей та підлітків (GFF) у розмірі 10 млн дол. США. Також очікується збільшення загального обсягу фінансування проєкту до 500 млн дол. США, починаючи з гранту в 10 млн дол. США від Цільового фонду підтримки, відновлення, відбудови та реформування України (URTF).

Немало важливим є те, що цей проєкт впроваджується Міністерством охорони здоров'я України у партнерстві зі Світовим банком. Він враховує чітке бачення нагальних потреб сектору охорони здоров'я з боку Уряду України, Світового банку та інших партнерів з розвитку.

16 грудня 2022 року Світовий банк оголосив про створення багатостороннього донорського трастового фонду для підтримки українського уряду у здійсненні заходів із задоволення критичних потреб держави у воєнний час та подальшого відновлення країни [25]. Цільовий фонд підтримки, відновлення, відбудови та реформування України (URTF), яким керує Світовий банк, є координаційним механізмом для фінансової підтримки зусиль Уряду України з виконання державних функцій та адміністративних послуг, підтримки населення, а також планування та реалізації програми відновлення та реформ в Україні.

Після оголошення про засновницький внесок уряду Швейцарії та внесків урядів Австрії, Ісландії, Литви, Нідерландів, Норвегії, Норвегії, Фінляндії та Швеції початковий загальний обсяг Фонду становить 250 млн. доларів США.

Канада та Японія також взяли на себе зобов'язання підтримувати URTF, також очікується, що до нього приєднаються інші партнери.

Зважаючи на невизначеність, спричинену війною, партнери України з розвитку обрали довгостроковий підхід до підтримки зусиль українського уряду з відновлення та відбудови країни. Фонд побудований як гнучка платформа, що дозволить йому швидко реагувати на мінливі обставини та потреби України протягом перших десяти років своєї діяльності, сприяючи зміцненню його загальної спроможності реагувати на нові кризові ситуації та виклики. URTF діятиме в рамках загального Фонду мультидонорських ресурсів для функціонування інституцій та інфраструктури України (MRIF – MPII), який координується Групою Світового банку.

Отже, співпраця України зі Світовим банком є дуже важливою, оскільки це дозволяє країні отримувати фінансову та технічну допомогу для здійснення реформ та розвитку економіки. Світовий банк є одним з найбільших фінансових інституцій у світі, який має значний досвід у наданні фінансової підтримки країнам у різних галузях.

У воєнний час Світовий банк також відіграє важливу роль у наданні фінансової допомоги та підтримки для відновлення економіки та інфраструктури країни. Зокрема, Банком проводяться зустрічі для обговорення та вирішення шляхів забезпечення потреб України, що можна розглядати як надзвичайно вагомий внесок у перемогу нашої країни в російсько-українській війні. Крім того, він допомагає у забезпеченні гуманітарної допомоги та підтримки для постраждалих від війни.

Таким чином, співпраця України зі Світовим банком є дуже важливою для забезпечення розвитку країни та підтримки її в складний час. Разом з тим, важливо забезпечити ефективне використання отриманих коштів та забезпечити реалізацію необхідних реформ, щоб забезпечити стійкий розвиток країни у майбутньому.

3.2 Проблем співпраці України зі Світовим банком

Україна співпрацює зі Світовим банком вже 30 років і отримала від нього значну фінансову підтримку для розвитку різних галузей економіки та соціальної сфери. Однак, на жаль, є багато проблем, які не дозволяють співпраці досягати повного потенціалу.

Перша проблема - це недостатня ефективність використання виділених коштів. Україна отримує велику кількість грошей від Світового банку, проте часто вони використовуються неефективно. Наприклад, іноді кошти призначені для покращення інфраструктури або освіти витрачаються на інші цілі. У разі, якщо проєкти не будуть реалізовані ефективно, це може призвести до зростання боргового тягара країни. Також, наявність боргу може ускладнювати отримання нових кредитів та допомоги від Світового банку, оскільки вони можуть бути залежні від здатності України повернути попередні боргові зобов'язання [41].

Друга проблема - це недостатня прозорість та відповідальність управління коштами. Уряд України не завжди забезпечує необхідний рівень прозорості та відповідальності у використанні коштів, що отримані від Світового банку. Це може призвести до зловживань та корупції.

Третя проблема - це недостатня координація між різними донорами та кредиторами. Україна отримує допомогу від багатьох різних донорів та кредиторів, в тому числі й від Світового банку. Проте, не завжди координація між цими донорами є ефективною, що може призвести до дублювання зусиль та недостатньої ефективності використання коштів.

Четверта проблема - це недостатня підготовка проєктів та слабка реалізація проєктів, що фінансуються Світовим банком. Часто проєкти недостатньо добре підготовлені та не мають належної якості, що призводить до труднощів у їх реалізації. Крім того, проєкти фінансовані Світовим банком іноді не враховують потреб та пріоритетів місцевого населення, що також може створювати проблеми у реалізації.

П'ята проблема - це недостатня увага до соціальних та екологічних наслідків проєктів. Іноді проєкти, що фінансуються Світовим банком, можуть мати негативні наслідки для місцевого населення та довкілля, що не завжди враховується при підготовці та реалізації проєктів [42].

Крім вищезазначених проблем, ще одна проблема, яку можна відзначити у співпраці України зі Світовим банком, полягає у високих вимогах до умов кредитування. Світовий банк зазвичай встановлює жорсткі умови для надання кредитів, такі як зменшення дефіциту бюджету, зниження інфляції та підвищення податкових ставок. Ці умови можуть бути складними для України, особливо в умовах економічної нестабільності та високої корупції.

Наступна проблема - це відсутність діалогу між Світовим банком та місцевими громадами. Місцеві жителі часто не мають достатньої інформації про проєкти, які фінансує Світовий банк, та не беруть участі в їх підготовці та реалізації. Це може призводити до конфліктів між місцевим населенням та владою, а також до невдачі у реалізації проєктів.

Нарешті, існують проблеми зі звітністю з боку української влади про використання коштів, отриманих від Світового банку. Не завжди чітко визначається, які проєкти були фінансовані та скільки коштували, а також не забезпечується достатній рівень контролю за використанням цих коштів.

Разом з тим, необхідно виділити проблеми та особливості міжнародної фінансової допомоги Україні в умовах воєнного стану та активних бойових дій.

1. Основні проблеми, пов'язані з використанням інструментів фінансової допомоги від міжнародних організацій, зумовлені неконтрольованими обставинами – воєнним станом, тривалістю, перебіг, складність і наслідки якого важко передбачити.

2. Невизначеність горизонту планування під час війни критично знижує надійність стратегічних розрахунків та ускладнює прийняття програм економічного розвитку, які є важливими для отримання фінансової підтримки від міжнародних організацій та партнерів, оскільки визначають пріоритети кредитування.

3. Складність стратегічного планування під час війни обмежує розуміння проєктного циклу, у якому всі учасники програм кредитування повинні дотримуватися відповідних правил і процедур, щоб забезпечити ефективність і прозорість у використанні фінансової допомоги.

4. Кредитна підтримка країн, які перебувають у стані війни, суперечить принципам надання міжнародної фінансової допомоги, яка покликана сприяти соціальному розвитку. Тому на початку війни міжнародні фінансові інституції не використовували спеціальні механізми фінансування в ситуаціях, які вони не могли контролювати. У результаті, протягом перших місяців війни МФО модифікували інструменти, які вони використовували під час минулих світових криз і кризи, спричиненої COVID-19, щоб допомогти Україні. Інноваціями можна вважати відкриття МВФ та Світовим банком адміністративного рахунку для країн-донорів та створення трастових фондів і програм солідарності (екстрених пакетів) з Україною іншими фінансовими установами.

5. Через бюрократичні вимоги щодо дотримання принципів, порядку та умов фінансування (цілі проєкту, вимоги до співфінансування, технічна експертиза, процедури закупівель, складні та тривалі процедури підписання кредитних угод) допомога Україні розподіляється вкрай нерівномірно в часі та не відповідає заявленому рівню потреб [43].

Отже, непередбачуваність воєнного стану критично ускладнює розробку стратегій і програм, а також забезпечення ефективності та прозорості у використанні фінансової допомоги.

Підсумовуючи, співпраця України зі Світовим банком має свої проблеми, які потребують вирішення. Для успішної співпраці необхідно підвищувати ефективність контролю за використанням коштів, забезпечувати прозорість та відкритість у реалізації проєктів. Також важливо забезпечувати стабільність економічної та політичної ситуації в країні, щоб не тільки залучати кредити від Світового банку, але й успішно реалізувати проєкти та забезпечити повернення боргів.

3.3 Перспективи розвитку ефективного співробітництва України та Світового банку

Україна та Світовий банк мають довгу історію співпраці, яка дозволила реалізувати багато проєктів у різних галузях, таких як енергетика, транспорт, освіта, охорона здоров'я та інші. Проте, є багато потенціалу для подальшого розвитку ефективного співробітництва між Україною та Світовим банком.

14 жовтня 2022 року члени Ради керуючих Групи Світового банку та Міжнародного валютного фонду обрали Сергія Марченка, міністра фінансів України, Головою Ради керуючих Світового банку та МВФ на 2023 рік [44]. Цей новий статус дозволить Україні підвищити ефективність співпраці з міжнародними фінансовими організаціями та країнами-членами Світового банку і МВФ, а також подавати заявки на отримання грантів і кредитів для підтримки бюджетних витрат України під час війни та відбудови.

Так, одним із напрямків співпраці може стати підтримка малого та середнього бізнесу в Україні. Українські малі та середні підприємства є важливими гравцями на ринку, проте їм часто не вистачає фінансування. Світовий банк може надавати кредити та гранти цим підприємствам, що допоможе забезпечити створення нових робочих місць та підтримувати економічний розвиток країни в цілому.

Наприклад, у 2023 році Україна матиме можливість залучити більше коштів для кредитування агровиробників. Міністерство аграрної політики та Світовий банк погодилися продовжити програму "Доступні кредити 5-7-9%" у 2023 році [45]. Також, 1 лютого 2023 року в Мінагрополітики відбулося обговорення проєкту Світового банку "Зміцнення Фонду часткового гарантування кредитів у сільському господарстві"[46]. Фонд було створено для надання часткової гарантії виконання зобов'язань за кредитами, наданими мікро-, малим та середнім сільськогосподарським виробникам (фермерам), які обробляють до 500 га землі. Це допоможе розширити доступ таких фермерів до банківських кредитів. Очікується, що проєкт буде запущено цього року. Таким чином, програми кредитування

українських фермерів, забезпечать необхідними ресурсами для проведення посівної та збиральної кампаній 2023 року.

Безумовно, Україна є потужною аграрною країною, але для досягнення стабільного економічного розвитку необхідно розвивати інші сектори економіки. Світовий банк може допомогти Україні у розвитку секторів, таких як технології, енергетика, транспорт та інші.

Також, одним з можливих способів підвищення ефективності співпраці може бути залучення інноваційних технологій та кращих практик у реалізацію проєктів. Світовий банк може допомогти впровадженню новітніх технологій та передових практик, що дозволить досягнути більшої ефективності та зменшення витрат на проєкти.

Важливим елементом співпраці може бути також забезпечення прозорості та ефективності використання виділених коштів. Україна повинна забезпечити ефективність використання отриманих фінансових ресурсів та досягнення максимальних соціально-економічних результатів від реалізації проєктів.

10 лютого 2023 року Кабінет Міністрів України прийняв рішення про залучення гранту бюджетної підтримки у розмірі 2 млрд 665 млн дол. США з Цільового фонду багатьох донорів. Це було четверте додаткове фінансування проєкту «Підтримка державних видатків для забезпечення стійкого державного управління в Україні» [47]. Частину гранту у розмірі 2,5 млрд дол. США надали Сполучені Штати Америки. Ще 165 млн дол. США надали Німеччина, Іспанія, Фінляндія, Ірландія, Швейцарія, Бельгія, Ісландія та Швейцарія.

Слід не забувати про те, що Україна потребує значних інвестицій у розвиток інфраструктури. Світовий банк може надавати фінансову підтримку для будівництва нових доріг, мостів, тунелів, аеропортів, залізничних станцій та іншої інфраструктури. Це забезпечить ефективний транспортний зв'язок між різними регіонами України та підтримає розвиток торгівлі та туризму.

Зокрема, 10 лютого 2023 року було підписано Грантову угоду між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку (МБРР) за проєктом "Відновлення критично важливої логістичної інфраструктури та мережевого

сполучення (RELINC)" [48]. За цією угодою буде надано початковий грант у розмірі 50 млн дол. США для покриття критичних потреб Державного агентства з відновлення та розвитку інфраструктури України та Укрзалізниці.

Загалом вартість проєкту сягає майже 600 млн дол. США. З них 500 млн дол. США надасть МБПР, а решта буде профінансована за рахунок донорських грантів з Українського трастового фонду допомоги, відновлення та реконструкції (URTF) та інших трастових фондів.

Крім того, одним з найбільших потенціалів України є її людський капітал. За допомогою Світового банку можна покращити якість освіти та охорони здоров'я, а також забезпечити доступ до високоякісних послуг у цих сферах.

Так, 12 лютого 2023 року в рамках спільного проєкту Міністерства охорони здоров'я України та Світового банку "Зміцнення системи охорони здоров'я та збереження життя" відбулася дводенна стратегічна сесія із залучення інвестицій у систему охорони здоров'я України, яка проходила в м. Жешув, Польща. Під час цього заходу було розроблено план дій та визначено пріоритетні напрямки вдосконалення системи охорони здоров'я [49].

Наступним, але не менш важливим пунктом є те, що Україна стикається зі складною ситуацією зі зміною клімату, і Світовий банк може допомогти українському уряду зменшити вплив на довкілля та захистити країну від негативних наслідків зміни клімату. Світовий банк може надавати фінансову та технічну підтримку Україні для запровадження енергоефективних технологій, виробництва відновлювальної енергії та зменшення викидів вуглекислого газу.

У підсумку, перспективи розвитку співпраці України та Світового банку є дуже широкими та мають значний потенціал для підвищення економічного зростання та соціального розвитку країни. Важливо, щоб Україна продовжувала відповідати на вимоги Світового банку щодо політичних та економічних реформ, що сприятимуть підвищенню ефективності використання наданих фінансових ресурсів та досягненню більш стійких результатів.

Крім того, для успішної співпраці важливо забезпечити прозорість та відкритість у взаєминах між Україною та Світовим банком. Це означає, що Україна

повинна надавати своєчасну та достовірну інформацію про використання наданих фінансових ресурсів та досягнення показників проєктів.

Україна також може здійснювати активнішу участь у діалозі з Світовим банком та іншими міжнародними фінансовими організаціями щодо вдосконалення політик та програм, які спрямовані на соціально-економічний розвиток країни. Це дозволить забезпечити більш ефективне використання наданих ресурсів та досягнення кращих результатів.

Таким чином, співпраця України та Світового банку має великий потенціал для розвитку економіки та соціального благополуччя країни. Однак для досягнення успіху важливо забезпечити ефективне використання наданих ресурсів, вдосконалення політик та програм та забезпечення прозорості та відкритості у взаєминах з міжнародними фінансовими організаціями.

Висновки до розділу 3

1. Основні напрями співпраці між Україною та Світовим Банком включають фінансову, технічну та консультативну підтримку для досягнення сталого економічного зростання та розвитку соціальної сфери. Україна та Світовий Банк співпрацюють у багатьох галузях, зокрема в державному управлінні, енергетиці, транспорті, охороні здоров'я, освіті та розвитку підприємництва. Спільна робота забезпечує здійснення реформ та впровадження інновацій, що сприяє підвищенню життєвого рівня громадян та зміцненню економіки країни.

2. Співпраця України зі Світовим банком була і залишається важливим напрямком розвитку країни. Проте, попри зусилля з боку Світового банку та української влади, існують певні проблеми в співпраці, такі як недостатній прогрес у реалізації запланованих проєктів, бюрократичні перешкоди та корупційні ризики тощо. У разі подальшої плідної співпраці, Україна повинна зосередитися на забезпеченні прозорості та ефективності використання ресурсів.

3. Україна та Світовий банк мають перспективи успішного співробітництва в галузі економіки, соціального розвитку та зміцнення демократії. Важливими

напрямами співпраці є підвищення ефективності державного управління, розвиток інфраструктури, енергетична ефективність, підтримка підприємництва та забезпечення соціального захисту населення. За умови успішної реалізації спільних проєктів, Україна може отримати значну підтримку від Світового банку, що сприятиме стійкому економічному розвитку та підвищенню добробуту громадян.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дає змогу зробити наступні загальні висновки:

1. На сьогодні міжнародні фінансові організації відіграють важливу роль у світовій економіці та міжнародних економічних відносинах. Їх діяльність сприяє зміцненню макроекономічної стабільності, розв'язанню різноманітних соціально-економічних проблем, інтеграції національних економік у світове господарство та активізації участі країн у міжнародних валютно-кредитних відносинах. Ці організації є важливим елементом інституційної структури світової фінансової системи та мають значні фінансові ресурси, що дозволяє їм здійснювати суттєвий вплив на економічний розвиток та функціонування міжнародного бізнесу в країнах і регіонах світу.

2. У своїй діяльності МФО займаються виконанням різноманітних функцій, які можна класифікувати на регулятивні, контрольні, оперативні, координуючі та інформаційні. Усі МФО поділяються на глобальні, які є частиною системи ООН (МВФ, група Світового банку), та регіональні організації (різноманітні банки реконструкції та розвитку), кожна з яких має свої принципи та функції.

3. Головною метою МФО є надання допомоги країнам-членам, яка може бути фінансовою або технічною. Кожна МФО працює на основі певних принципів та механізмів фінансування, які залежать від різноманітних факторів.

4. МВФ, Група Світового банку та ЄБРР є міжнародними фінансовими організаціями, проте вони відрізняються за своїми головними функціями. МВФ надає фінансову допомогу країнам, що переживають економічні кризи, сприяючи стабілізації та реформам. Група Світового банку надає фінансову та технічну допомогу для розвитку країн-членів, спрямовуючи зусилля на боротьбу з бідністю та забезпечення сталого розвитку. ЄБРР фінансує проекти розвитку країн Центральної та Східної Європи, сприяючи перехідним економікам до ринкових структур. Кожна організація має унікальну місію та спрямована на вирішення певних глобальних економічних проблем.

5. Світовий банк - міжнародна фінансова установа, що надає фінансову та технічну підтримку країнам-членам. Особливості: надає позики та гранти для розвитку проєктів інфраструктури та соціального розвитку; фокусується на боротьбі з бідністю та забезпеченні сталого розвитку; здійснює експертну діяльність та розробляє політики у галузі економіки та розвитку; пропагує технологічний прогрес та інновації для підвищення життєвого рівня; працює з країнами усього світу, сприяючи зміцненню глобального співробітництва.

6. Багато проєктів спільно фінансуються МАР та МБРР, проте вони мають різну структуру. МАР має сильний соціальний вимір, і більша частина її фінансування спрямовується на освіту, охорону здоров'я та розвиток сільських територій. МБРР та МАР працюють на основі функціонального поділу, що дозволяє Світовому банку співпрацювати з багатьма країнами на різних рівнях.

7. Співпраця України зі Світовим банком є дуже важливою, оскільки це дозволяє країні отримувати фінансову та технічну допомогу для здійснення реформ та розвитку економіки. У воєнний час Світовий банк також відіграє важливу роль у наданні фінансової допомоги та підтримки для відновлення економіки та інфраструктури країни.

8. Деякі з проблем співпраці України зі Світовим банком включають недостатню ефективність управління державними ресурсами, складний політичний та економічний контекст, нестабільність законодавства та низьку якість реалізації проєктів. Крім того, можуть виникати проблеми зі співробітництвом та комунікацією між різними рівнями уряду та Світовим банком. Для зменшення цих проблем необхідно забезпечити більш ефективне управління проєктами, підвищити якість комунікації та діалогу між сторонами та підвищити ступінь взаємодії між державними органами та Світовим банком.

9. Україна має потенціал для ефективного співробітництва зі Світовим банком в ряді напрямків, таких як підтримка реформ, залучення інвестицій, підвищення енергоефективності та розвиток людського капіталу. Для досягнення цих цілей необхідно забезпечити стабільність економічного та політичного середовища в країні, підвищити ефективність управління державними ресурсами

та здійснювати необхідні реформи. Також важливо розвивати діалог зі Світовим банком, щоб забезпечити спільну стратегію та взаємодію в процесі реалізації проєктів та програм.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Сіденко С., Кульбіда М. Міжнародні фінансові організації у процесах економічної модернізації країн. *Міжнародна економічна політика*. 2020. №1-2. С. 100–136.
2. Патика Н. І. Міжнародні валютно-кредитні відносини : навч. посіб. Київ: Знання, 2012. 566 с.
3. Leipziger Danny. The Role and Influence of International Financial Institutions. *International Development: Ideas, Experience, and Prospects*. Oxford, 2014. P. 831–846.
4. Amelnyska M., Prydatko E. The influence of the international monetary fund on the process on world globalization. *LOGOS: міжнар. наук. електрон. журн.* 2020. №10. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/2663-4139/article/view/3510/3430> (дата звернення: 01.03.2023).
5. Вайцеховська О. Р. Міжнародний фінансовий правопорядок: теоретичні засади та сучасний стан розвитку: монографія. Чернівці: Друк Арт, 2019. 560 с.
6. Шатковська Г. О. Роль міжнародних фінансових організацій в умовах глобалізації світової економіки. *Наукові праці НДФІ*. 2005. №4 (33). С. 174–181.
7. Кульбіда М. В. Основні напрями підвищення ролі міжнародних фінансових організацій у регулюванні міжнародних економічних відносин. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2016. № 6 (2). С. 31-36.
8. Колосова В. П. Вплив міжнародних фінансових організацій на економічний розвиток країни: питання теорії. *Економіка України*. 2016. №12. С. 61-71.
9. Миргород-Карпова В. В. Міжнародні фінансові організації як суб'єкти фінансової системи України. *Актуальні проблеми правознавства*. 2018. Вип. 2. С. 53-58.
10. Офіційний сайт МВФ. URL: <https://www.imf.org/en/Home>. (дата звернення: 02.03.2023).

- 11.Стойко О. Я., Дема Д. І. Фінанси: підручник / за заг. ред. О.Я. Стойка. Київ: Алерта, 2017. 406 с.
- 12.Опарін В. М. Фінанси (Загальна теорія): навч. посібник. Київ: КНЕУ, 2007. 240 с.
- 13.Міжнародна економіка: підручник / А. П. Румянцев, Г. Н. Климко, В. В. Рокоча та ін.; за заг. ред. А.П. Румянцева. Київ: Знання-Прес, 2003. 447 с.
- 14.Міжнародні фінанси : підручник / О. М. Мозговий, Т. В. Мусієць, Л. В. Руденко-Сударєва та ін.; за наук. ред. д.е.н., проф. О. М. Мозгового. Київ: КНЕУ, 2015. 515 с.
- 15.Циганкова Т. М. Міжнародні організації: навч. посібник. Київ: КНЕУ, 2001. 128 с.
- 16.Lukashenko S. V. The Role of the IMF in Shaping the National Currency Policy. *The Global Role of International Financial Organizations in Times of Economic Crises: proceedings of the round table*. Kyiv: KUTEL, 2010. P. 66 –79.
- 17.IMF Annual Report 2022. P. 78. URL: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/ar/2022/downloads/imf-annual-report-2022-english.pdf>.
- 18.Офіційний сайт МФК. URL: https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/corp_ext_content/ifc_external_corporate_site/home. (дата звернення: 05.03.2023).
- 19.IFC Annual Report 2022. P. 83. URL: https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/0666-b9a3-93e4-4c9d-8de8-b1ac34455c02/IFC_AR22.pdf?MOD=AJPERES&CVID=ogfm-v2P.
- 20.MIGA Annual Report 2022. P. 57. URL: https://www.miga.org/sites/default/files/-multilingual/202212/ENGLISH_MIGA_Annual_Report_FY22.pdf.
- 21.Офіційний сайт ЄБРР. URL: <https://www.ebrd.com/home>. (дата звернення: 07.03.2023).
- 22.European Bank for Reconstruction and Development (EBRD). Loans. 2022. URL: <https://www.ebrd.com/work-with-us/project-finance/loans.htm>. (дата звернення: 07.04.2023).

23. European Bank for Reconstruction and Development (EBRD). Sectors and Topics. 2022. URL: <https://www.ebrd.com/what-we-do/sectors-and-topics.html>. (дата звернення: 07.03.2023).
24. Marshall Katherine. The World Bank: From Reconstruction to Development to Equity. 2018. 192 p.
25. Офіційний сайт Світового банку. URL: <https://www.worldbank.org/en/home>. (дата звернення: 08.03.2023).
26. Кульбіда М. В. Роль Світового банку у сучасній світовій економіці. *Інтелект XXI*. 2019. № 3. С. 16-22.
27. Гулай В. В. Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР). *Енциклопедія Сучасної України : онлайн-версія*. Київ: Ін-т енциклопед. дослідж. НАН України, 2018. URL: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=65139 (дата звернення: 08.03.2023).
28. World Bank Annual Report 2022. Р. 116. URL: <https://www.worldbank.org/en/about/annual-report>.
29. Бучинська М. Група світового банку та її роль в економічному становленні України. *Ефективність функціонування банківської системи України в умовах нестабільності фінансових ринків* : зб. тез доп. наук. Інтернет-конф, 30 листоп. 2015 року. Тернопіль : Вектор, 2015. С. 94-96.
30. Ravallion Martin. The World Bank: Why It Is Still Needed and Why It Still Disappoints. *Journal of Economic Perspectives*. 2016. № 1, vol. 30, P. 77-94.
31. Міжнародні організації: навч. посібник / Козак Ю.Г., Ковалевський В.В., Логвінова Н.С. та ін. Київ: Центр навчальної літератури, 2009. 223 с.
32. Clemens Michael, Kremer Michael. The New Role for the World Bank. *Journal of Economic Perspectives*. 2016. № 1, vol. 30, P. 53-76.
33. Скрипник О. М. Історія міжнародних організацій: навч. посіб. Умань: ПП Жовтий О.О., 2011. 226 с.
34. Клименко К. В. Зарубіжний досвід співробітництва з Міжнародним банком реконструкції та розвитку і Міжнародною асоціацією розвитку. *Наукові праці НДФІ*. 2017. Вип. 1. С. 16-40.

35. Про вступ України до Міжнародного валютного фонду, Міжнародного банку реконструкції та розвитку, Міжнародної фінансової корпорації, Міжнародної асоціації розвитку та Багатостороннього агентства по гарантіях інвестицій : Закон України від 24.06.1992 р. № 2402-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/240-2-12#Text> (дата звернення: 13.03.2023).
36. Співробітництво України з міжнародними фінансовими інституціями. *Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України*. URL : <http://mfa.gov.ua/ua/aboutukraine/economic-cooperation/ifo-project> (дата звернення: 11.04.2023).
37. Схвалено Концепцію партнерства Світового банку з Україною на 2017 – 2021 роки. *Офіційний сайт Міністерства фінансів України*. URL: <https://www.minfin.gov.ua/news/view> (дата звернення: 15.04.2023).
38. Галіцейська Ю.М. Співробітництво України зі Світовим банком. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. № 8. С. 24–29.
39. Мицюк С., Мегей В. Сучасний стан та перспективи співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями. *Вісник КНУ. Економіка*, 2015. Вип. 12. С. 31-38
40. The World Bank. Projects Ukraine. 2022. URL: https://projects.worldbank.org/en/-/projects-operations/projects-summary?countrycode_e-xact=UA&os=0 (дата звернення: 15.04.2023).
41. Колосова В. П. Щодо співпраці України зі Світовим банком. *Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень*. URL: <https://niss.gov.ua/dosl-idzhennya/mizhnarodni-vidnosini/schodo-spivpraci-ukraini-zi-svitovimbankom> (дата звернення: 15.04.2022).
42. Мельник А. О., Поліщук М. Р., Білько М. В. Реалізація проєктів Міжнародного банку реконструкції та розвитку в Україні. *Наукові праці Національного університету харчових технологій*. 2020. Т. 26, №3. С. 84-92.
43. Курносенко Л. В. Проблеми та особливості міжнародної фінансової підтримки України в умовах війни. *Публічне управління та регіональний розвиток*. 2022. №1. С.255-274

- 44.Сергій Марченко очолить Раду керуючих Світового банку та МВФ у 2023 році. *Офіційний сайт Міністерства фінансів України.* URL: https://mof.gov.ua/uk/news/sergii_marchenko_will_chair_the_boards_of_governor-of_the_world_bank_and_the_imf_in_2023-3664 (дата звернення: 15.04.2023).
- 45.Обсяги кредитування аграріїв на 2023 рік можуть бути збільшені – Сольський. *LANDLORD.* URL: <https://landlord.ua/news/obsiahy-kredytuvannia-ahrariiv-na-2023-rik-mozhut-but-y-zbilsheni-solskyi/> (дата звернення: 15.04.2023).
- 46.Відбулося обговорення проекту Світового банку «Зміцнення Фонду часткового гарантування кредитів у сільському господарстві». *Фонд часткового гарантування кредитів в сільському господарстві.* URL: <https://fchg.com.ua/news/vidbulosya-obgovorenniya-proektu-svitovogo-bankuzmits-nennya-fondu-chastkovogo-garantuvann-ya-kredytiv-u-silskomu-gospodarstvi> (дата звернення: 15.04.2023).
- 47.Україна залучить через МБРР грант від США та інших донорів на понад 2,6 млрд дол. США. *Офіційний сайт Міністерства фінансів України.* URL: https://mof.gov.ua/uk/news/ukraina_zaluchit_cherez_mbrr_grant_vid_sshi_kh_donoriv_na_ponad_26_mlrd_dol_sshi-3834 (дата звернення: 15.04.2023).
- 48.Міжнародний банк реконструкції та розвитку надасть 50 мільйонів доларів США на відновлення логістики. *Офіційний сайт Мінінфраструктури.* URL: <https://mtu.gov.ua/news-/34031.html> (дата звернення: 15.04.2023).
- 49.13 лютого: Ситуація в соціальній сфері. *Урядовий портал.* URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/13-liutoho-sytuatsiia-v-sotsialnii-sferi> (дата звернення: 15.04.2023).

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Огляд зарубіжної літератури

1. Leipziger Danny. The Role and Influence of International Financial Institutions. International Development: Ideas, Experience, and Prospects. Oxford, 2014. P. 831–846.

Danny Leipziger's work, "The Role and Influence of International Financial Institutions," explores the significance of international financial institutions (IFIs) in the global economic landscape. The author analyzes the multifaceted roles played by IFIs such as the International Monetary Fund (IMF) and the World Bank, emphasizing their influence on economic policies, development projects, and poverty reduction strategies. Leipziger delves into the challenges faced by these institutions, including issues of governance, accountability, and the need for reform. By examining the impact and effectiveness of IFIs, this study provides a comprehensive understanding of their role in shaping international economic relations and offers insights into potential improvements for a more inclusive and sustainable global financial architecture.

2. Amelnytska M., Prydatko E. The influence of the international monetary fund on the process on world globalization. LOGOS: міжнар. наук. електрон. журн. 2020. №10.

The article provides an analysis of the activities of the International Monetary Fund from the standpoint of globalization, identifies possible areas of influence of the IMF on the regulation of globalization. The impact of the IMF's financial and credit activities on the international economy and the IMF's current lending policy is described. An analysis of the use of IMF financial assistance by countries in their economic activities.

3. IMF Annual Report 2022. Pages: 78.

The IMF Annual Report 2022 provides a comprehensive overview of the International Monetary Fund's activities and initiatives during the year. The report covers the IMF's role in promoting global economic stability, monitoring financial developments, and providing policy advice and financial assistance to member countries. It highlights the IMF's response to the COVID-19 pandemic and its efforts to support countries in managing the economic fallout. The report also discusses key policy issues, including fiscal and monetary policies, debt sustainability, and structural reforms. Additionally, it provides an analysis of global economic trends and forecasts. Overall, the report serves as a valuable resource for understanding the IMF's work in promoting international financial stability and fostering sustainable economic growth.

4. IFC Annual Report 2022. Pages: 83.

The IFC Annual Report 2022 provides a comprehensive overview of the International Finance Corporation's activities and impact throughout the year. The report highlights the organization's efforts to promote sustainable private sector investment in developing countries, focusing on areas such as climate change, gender equality, and job creation. It showcases key projects and initiatives undertaken by IFC, showcasing its role in supporting entrepreneurship, mobilizing capital, and fostering inclusive growth. The report also presents financial information, demonstrating IFC's investment portfolio and the

outcomes achieved. Overall, the report serves as a valuable resource for understanding IFC's role in driving economic development and creating opportunities for people in emerging markets.

5. MIGA Annual Report 2022. Pages: 57.

The MIGA Annual Report 2022 provides insights into the activities and accomplishments of the Multilateral Investment Guarantee Agency (MIGA) throughout the year. The report showcases MIGA's role in facilitating foreign direct investment (FDI) in developing countries by offering political risk insurance and other guarantees to investors. It highlights the agency's efforts to support sustainable development, promote private sector participation, and enhance the business environment in its member countries. The report presents key projects and initiatives undertaken by MIGA, demonstrating its commitment to mitigating risks and fostering economic growth. It also provides financial data and performance indicators, reflecting MIGA's effectiveness in promoting investment stability and attracting private capital to emerging markets. Overall, the report offers valuable insights into MIGA's contributions to economic development and the facilitation of investment in developing countries.

6. Marshall Katherine. The World Bank: From Reconstruction to Development to Equity. 2018. Pages: 192.

The World Bank is one of the most important and least understood major international institutions. This book provides a concise, accessible and comprehensive overview of the World Bank's history, development, structure, functionality and activities. These themes are illustrated with a wide variety of case studies drawn from the Bank's international activities. Also discussed are the controversial challenges that the Bank now faces in the light of the criticism from campaigners and NGOs.

7. World Bank Annual Report 2022. Pages: 116.

The World Bank Annual Report 2022 provides a comprehensive overview of the organization's activities and achievements throughout the year. It highlights the bank's efforts to address global challenges such as poverty, climate change, and economic development. The report discusses key projects and initiatives undertaken by the World Bank across various regions, showcasing its commitment to fostering sustainable growth and reducing inequality. It also presents financial information and data on the bank's operations, offering transparency and accountability. Overall, the report serves as a valuable resource for understanding the World Bank's impact and its dedication to promoting positive change worldwide.

8. Ravallion Martin. The World Bank: Why It Is Still Needed and Why It Still Disappoints. *Journal of Economic Perspectives*. 2016. № 1, vol. 30, P. 77-94.

Martin Ravallion's article, "The World Bank: Why It Is Still Needed and Why It Still Disappoints" (2016), presents a critical analysis of the World Bank's continued relevance and its shortcomings. Ravallion argues that while the World Bank is still necessary in addressing global poverty and development challenges, it has not lived up to its potential in achieving meaningful impact. The author highlights issues such as inadequate project evaluations, lack of transparency, and the bank's heavy reliance on economic growth as a development indicator. Ravallion's thought-provoking piece sheds light on the ongoing debate surrounding the World Bank's effectiveness and the need for critical evaluation and improvement in its operations.

9. Clemens Michael, Kremer Michael. The New Role for the World Bank. *Journal of Economic Perspectives*. 2016. № 1, vol. 30, P. 53-76.

In "The New Role for the World Bank," authors Michael Clemens and Michael Kremer explore the evolving role of the World Bank in the context of global development challenges. They argue that the institution should adapt to a changing world by focusing on evidence-based policies and prioritizing the delivery of global public goods. Clemens and Kremer propose that the World Bank should shift its emphasis from traditional lending to promoting innovation, knowledge sharing, and collaboration with other actors in the development arena. By embracing a new role centered on generating and disseminating knowledge, the authors contend that the World Bank can enhance its effectiveness and make a greater impact in addressing complex development issues in the 21st century.

10. Lukashenko S. V. The Role of the IMF in Shaping the National Currency Policy. *The Global Role of International Financial Organizations in Times of Economic Crises: proceedings of the round table*. Kyiv: KUTEL, 2010. P. 66 –79.

The main trends in the transformation of the IMF's activities and functions in the global governance system in the context of strengthening its role in ensuring stable economic growth by anticipating and resolving crises and developing the system of international financial sector regulation are considered. Potential risks of the global economy development and model Codes and Guidelines of the international financial sector regulation system are outlined.

Annotation

Popova A.O. "Efficiency of Ukraine's cooperation with international financial institutions (on the example of the World Bank)". Manuscript.

Qualifying bachelor's thesis on specialty 292 "International economic relations", 2023.

This work focuses on the efficiency of cooperation between Ukraine and the World Bank. The analysis is based on the theoretical and methodological foundations of international monetary and financial institutions and their role in the international financial system. The research encompasses an overview of these organizations, the activities of the World Bank, and Ukraine's collaboration with it. The study highlights the challenges of cooperation and explores its future prospects. The findings of this research will contribute to refining the cooperation strategy for optimal resource utilization and support for Ukraine's economic development.

Key words: international financial institutions, World Bank, International Monetary Fund, European Bank for Reconstruction and Development, financing, lending.

Year: 2023

Короткий звіт за результатами перевірки кваліфікаційної роботи антиплагіатною інтернет-системою Unicheck

Ім'я користувача:
Міжнародного менеджменту Олійник Вікторія

ID перевірки:
1014874220

Дата перевірки:
02.05.2023 09:04:32 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
02.05.2023 09:05:26 EEST

ID користувача:
100005721

Назва документа: Попова А.О.Ефективність співробітництва України з міжнародними фінансовими організац...

Кількість сторінок: 63 Кількість слів: 13530 Кількість символів: 102103 Розмір файлу: 237.76 KB ID файлу: 1014573115

13.4% Схожість

Найбільша схожість: 2.4% з джерелом з Бібліотеки (ID файлу: 1000935640)

9.43% Джерела з Інтернету

439

Сторінка 65

9.38% Джерела з Бібліотеки

484

Сторінка 69

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнено

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнено

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

Модифікації

Виявлено модифікації тексту. Детальна інформація доступна в онлайн-звіті.

Замінені символи

3